

GLASILO GRADA BAKRA / Br. 36 / God. XIV

Bura

Travanj 2018.

Peto godišnje doba

Maškare u Bakru

Bakarski Kaštel

Završeni radovi na međukatnim konstrukcijama

Priznanje za sport Gradu Bakru

Proglašenje najboljih sportaša županije u Bakru

*Komunalni info / Novosti iz Grada Bakra / Bakarske udruge /
Dani naših mjesta / Industrijska zona / Turistička zajednica...*

Restauracija skulpture "Ribari"

Peto godišnje doba - Maškare u Bakru

Grad Bakar dobitnik priznanja za ulaganje u sport i sportsku infrastrukturu

Sadržaj

Uvodnik	3
Novosti iz Grada Bakra	4
Bakarski Kaštel dobio novo ruho	4
Grad Bakar dobitnik priznanja za ulaganje u sport i sportsku infrastrukturu	6
Komunalne informacije	8
Industrijska zona	12
Zima u Zoni uz novi terminal riječke Luke	12
Komunalni radovi u Industrijskoj zoni	14
Gospodarstvo	15
Dani naših mjesta	16
Bolje vas našli va Praputnjaku	17
Dječji vrtići	18
Program predškole u našim vrtićima	19
Dječji vrtić Bambi	20
Spod školskih klupah	21
Osnovna škola Bakar proslavila "100. dan škole"	21
Proslavljen Dan Pomorske škole u Bakru	22
Aktivnosti Osnovne škole "Hreljin"	23
Božić u Bakru	24
"Sloga" i gosti	25
Maškare	27
Peto godišnje doba va našem kraju	27
Zvona i kanat za bakarski kraj	31
Gradska knjižnica Bakar	32
Bakarske udruge	34
Škrljevo na završnici Kupa Krešimira Čosića	34
Pjevaj skladno Sklade	36
Primorci u Bijeloj Moslavini	38
Turizam u Bakru	41
Mičica	42
Info	43

Impressum

Izdavač:

Grad Bakar, Primorje 39

Za izdavača:

Gradonačelnik Tomislav Klarić

Glavna urednica:

Maja Šepac Rožić

Uredništvo:

Maja Šepac Rožić, Paula Mikeli, Viktor Polić, Milan Rončević, Davor Skočilić, Gabrijela Mitić, Vice Sep, Dolores Paro-Mikeli, Sonja Jelušić.

Fotografije:

Miljenko Šegulja, Creative media, Ri prsten, Zoran Pavletić, Dominik Barbiani, Branka Jalšovec, Milorad Sirotić.

Grafički urednik:

Vibor Visković

Dizajn i priprema za tisak:

Vixel, obrt za web i grafički dizajn

Lektorica:

Sanja Miočić

Tisak:

tiskara Igmar, Hreljin

Naklada:

2000 primjeraka

Materijali se dostavljaju u digitalnom obliku. Materijale ne vraćamo.

List izlazi kvartalno

Poštovani sugrađani,

Kao što vam je poznato, moja zakonska obveza kao gradonačelnika je svakih šest mjeseci Gradskom vijeću podnositi izvješće o svom radu. Svoju obvezu prema Vijeću sam ispunio, a na ovom mjestu želim i sve Vas, dragi sugrađani, upoznati s našim programom i obećanjima koje smo ostvarili u ovih nekoliko mjeseci počevši od proteklih izbora, a na kojima ste nam ukazali povjerenje. Zasigurno ste primijetili da naše glasilu, koje je pred vama, ima novi dizajn. Siguran sam da će novo uredništvo koje smo oformili uložiti napor da „Bura“ bude što zanimljivija sa što više informacija o svemu što se događa u Gradu i svim našim naseljima.

Sve što se događa u našim naseljima možete i vidjeti jer su najvažniji i najveći naši projekti krenuli odmah po konstituiranju novog saziva Gradskog vijeća i nastavka obnašanja dužnosti. Najprije je započela izgradnja školske sportske dvorane, kao i proširenje škole u Hreljinu. Nastavili smo s obnovom Doma kulture na Krasici, izgradnjom novog grobnog polja i rješavanjem problema oborinske odvodnje kod marketa. Gotovo je parkiralište na Zlobinu, a obnovili smo i prometnicu prema groblju, zidove, nogostupe, kao i parkiralište kod Vatrogasnog doma.

Na Praputnjaku je obnovljen spomenik NOB-a, postavili smo i centralni križ na groblje, uredili okoliš doma, izgradili nadstrešnicu, obnovili cestu za Brezu. Škrljevo je dobilo uređeno igralište kod doma, obnovljenu školu i fasadu na crkvenom tornju. Kukuljanovo parkiralište kod Doma, izmještena je cesta kod škole, asfaltirane su ceste za Vojsko, obnovljen Stamer. U školi smo uredili novi marendarij i pokrenuli produženi boravak.

U Bakru je obnovljeno školsko igralište, završena je izrada međukatnih konstrukcija u Kaštelu, obnovljena mrtvačnica, uređuje se park, stepenište i prostor kod pošte, završena je obnova kuglane. U izradi su brojni novi projekti poput valobrana i parkirno-garažnog prostora u ulici Lokaj. Projektira se i kanalizacijski sustav s uređajem na platou ex Koksare. Upravo je restaurirana i skulptura „Ribara“. Brojni su projekti pokrenuti u svim našim naseljima. Treba naglasiti da je sve ovo odrađeno u manje od godinu dana.

Svakako, a nimalo manje, važno je da smo osigurali besplatne udžbenike i radne bilježnice za sve učenike, a za

prvašice još i ostali školski pribor. Povećali smo roditeljne naknade, kupili i novi autobus, a u našim školama osigurali produženi boravak i plaće za učiteljice. Od sljedeće školske godine produženi boravak kreće i na Hreljinu. Imamo i logopeda, pedijatra, a osigurani su i preventivni pregledi za naše građane. Uveli smo pomoć i njegu u kući. Još je čitav niz mjera pomoći obiteljima s posebnim potrebama.

Dok ovako pišem, kroz misli mi prolaze dani, sati, mjeseci, svaki od njih ispunjen radom. Svaki od njih ispunjen ponosom na naš Grad, na moje suradnike, naše zaposlenike, ljude koji rade i stvaraju na brojnim gradilištima diljem našeg kraja.

Uz ovaj niz koji sam nabrojio treba izdvojiti bakarsku Industrijsku zonu na Kukuljanovu i Škrljevu. U nju sam, moram priznati, utukao i svoje bezbrojne besane noći, strepeći nad svakim projektom, planirajući sa svakim investitorom, promišljajući kako stvoriti što više, kako pokrenuti što više... Mislim da smo uspjeli. „Prave vrijednosti“ koje smo obećali su tu, možete ih vidjeti, dotaknuti, osjetiti. U svakoj od njih je i dio nas koji smo ih stvarali. Naša vizija se pretvara u djela: 33 nove hale, nova raskršća, kružni tokovi, infrastruktura... nova radna mjesta. Sve je to tu, a tek smo na početku i u prvoj godini ovog mandata. Dugo bi još trajalo kad bih nabrajao sve projekte koji su ispred mene na stolu i koji tek čekaju realizaciju. Jedan od njih, Vatrogasni dom Škrljevo, sljedeći je na redu. Hrpe su papira ispred mene. Njih još treba pretvoriti u beton, asfalt, staklo, vodovode, kanalizaciju, plinovode, ceste, obnovljena naselja i bolji život građana i naše djece. Za to se borimo i u Zagrebu. U Saboru smo pokrenuli izradu novog „Zakona o poduzetničkoj infrastrukturi“, sudjelujemo u raspravama, donosimo odluke, govorimo o Bakru, borimo se za njega.

Čvrsta je moja vjera u naš kraj, u Vas dragi sugrađani, u divne ljude koji nas pratite i podržavate, u moje Hrvatsko primorje. Zbog te vjere i svih Vas, „Prave vrijednosti“ koje stvaramo postat će temelj budućnosti i razvoja našeg Grada. S tim mislim, zahvalan, od srca Vas pozdravljam.

Vaš gradonačelnik,
Tomislav Klarić

PONOS GRADA BAKRA

300.000,00 kuna za stipendiste

Na svečanosti upriličenoj 04. prosinca 2017. godine u Domu kulture „Matija Mažić“ u Bakru dodijeljene su stipendije za uspješne studente i učenike Grada Bakra za školsku/akademsku 2017./2018. godinu.

Stipendije su dodijelili gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić i zamjenik gradonačelnika Grada Bakra Tomislav Dundović. Gradonačelnik je tom prilikom istaknuo da je izuzetno sretan i ponosan na ovako velik broj uspješnih mladih ljudi u kojima vidi veliku snagu razvoja budućnosti i prosperiteta našega kraja. „Nastavite biti marljivi kao i do sada, jer se upornost isplati“, poručio im je Klarić.

Grad Bakar će u školskoj/akademskej godini 2017./2018. izdvojiti financijska sredstva potrebna za stipendiranje ukupno 54 stipendista učenika i studenta. Ukupno će se stipendirati 16 učenika srednjih škola te 38 studenata.

Ovogodišnji stipendisti učenici srednjih škola su: Ivan Cuculić, Manuela Perušić, Sanjin Anić, Frano Budimir, Da-

mjan Glavić, Erika Jokić, Anamarija Matijević, Tin Pavlečić, Ivan Pešut, Bruno Ribarić, Matija Simanović, Svami Tomulić, Ana Marija Viljušić, Anton Vladislavić, Andro Vranković i Paola Vukonić.

Ovogodišnji studenti stipendisti su: Toni Sobol, Tihana Tadej, Karmela Adžić, Luka Babić, Dorotea Božičević, Adriana Blanuša Lošić, Sara Bubić, Katarina Cibić, Tea Dimnjašević, Mia Dragičević, Petra Dragičević, Lina Frančičković, Natalija Frančičković, Ivona Habijanec, Loris Ivančić Žic, Lea Jakovljević, Petra Kukuljan, Lori Legac, Marijana Lopac, Sara Marohnić, Doris Miškulin, Ramona Miškulin, Antonia Mlacović, Ana Petranović, Lea Petranović, Mirna Relić, Vedrana Rogoznica, Emilia Rukavina, Filip Ružić, Kristijan Selak, Marko Sišul, Mila Stazić, Margareta Širola, Magda Tomljanović, Mauro Uroda, Renata Vičević, Petra Vranković i Enea Srića.

Mjesečni iznos stipendije za učenike iznosi 400,00 kuna, a za studente 600,00 kuna. Mjesečni iznos stipendije za učenike čije su obitelji korisnici socijalnog programa iznosi 600,00 kuna, a za studente čije su obitelji korisnici socijalnog programa 800,00 kuna.

Stipendije za srednjoškolce dodjeljuju se za razdoblje od 01. rujna 2017. do 30. lipnja 2018. godine, a stipendije za studente dodjeljuju se od 01. listopada 2017. do 31. srpnja 2018. godine. ♦

Preventivni zdravstveni pregledi

Grad Bakar sklopio je Ugovor o obavljanju preventivnih uroloških pregleda za muškarce i ginekoloških pregleda za žene s „Poliklinikom Medico“ u Rijeci.

Cijena urološkog pregleda iznosi 360,00 kuna, a cijena ginekološkog pregleda 450,00 kuna. Odlukom gradonačelnika Grada Bakra korisnici će sufinancirati dio troškova u iznosu od 30% cijene pregleda. Za urološki pregled učešće korisnika iznosi 108,00 kuna, dok za ginekološki pregled učešće iznosi 135,00 kuna. Preglede se može dogovoriti na broj telefona 051/ 263-109 ili e-mailom na sljedeću adresu medico@medico.hr. ♦

Uspješno lice lokalne politike

Grad Bakar dobitnik je službenog priznanja gradonačelnik.hr, za izniman doprinos pri upravljanju Gradom. Ovo priznanje dodjeljuje se najboljim gradovima koji se nalaze jedan do tri puta u TOP10 kategoriji prema analizi proračuna i ostalih mjerljivih usporedivih kategorija. Cilj priznanja je nagraditi gradove koji predstavljaju uspješna lica lokalne politike. Zahvaljujemo portalu gradonačelnik.hr na priznanju, ali i na poticaju za budućnost.

Velika je čast biti među TOP 10 gradova Hrvatske. ♦

Grad Bakar dobitnik priznanja za ulaganje u sport i sportsku infrastrukturu Primorsko-goranske županije

Grad Bakar dobio je posebno priznanje namijenjeno jedinici lokalne samouprave za ulaganje u programe sporta i sportsku infrastrukturu na svečanom proglašenju najboljih sportaša Primorsko-goranske županije u bakarskom Domu kulture „Matija Mažić“.

Županijska sportska elita okupila se u Bakru 07. veljače 2018. godine na svečanom proglašenju najboljih županijskih sportaša i sportskih djelatnika u 2017. godini, po izboru Zajednice sportova Primorsko-goranske županije. Najboljim županijskim sportašem proglašen je Danijel Gospić, član Sportskog društva Nerezine, prvak na Euro-afričkom prvenstvu u podvodnom ribolovu, dok je najboljom sportašicom proglašena Snježana Pejčić iz Streljačkog kluba Lokomotiva, europska prvakinja u gađanju zračnim oružjem. Osvajači naslova hrvatskog prvaka i pobjednici kupa, nogometaši HNK Rijeka, proglašeni su najboljim muškim kolektivom, dok je među pripadnicama ljepšeg spola isto pošlo za rukom osvajačicama kupa - kuglačicama Mlake.

NAGRADA NAJBOLJEM SPORTSKOM DJELATNIKU VICI SEPU

Željku Kosanoviću, Vjekoslavu Sardeliću i Miroslavu Medaču, riječkim sportskim legendama, uručene su nagrade za životno djelo, dok je nagrada za najboljeg sportskog djelatnika pripala našem Škrljevcu Vici Sepu, predsjedniku Košarkaškog kluba Škrljevo.

Matea Juričić iz Kuglačkog kluba Rijeka najbolja je županijska juniorka, a Fran Čubranić, vaterpolist Primorja, najbolji junior. Najbolja ekipa je Klub sinkroniziranog plivanja Primorje AM, a najbolja momčad Veslački klub Jadran.

Najbolja županijska kadetkinja je Lea Vukoja, članica Karate kluba TAD, a najbolji kadet Andrija Badža iz Bok-

Željku Kosanoviću, Vjekoslavu Sardeliću i Miroslavu Medaču, riječkim sportskim legendama, uručene su nagrade za životno djelo, dok je nagrada za najboljeg sportskog djelatnika pripala našem Škrļevčaninu Vici Sepu, predsjedniku Košarkaškog kluba Škrļevo.

sačkog kluba King. Hrvatski akademski odbojkaški klub Rijeka i Vaterpolo klub Primorje EB najbolji su kadetski kolektivi.

U kategoriji osoba s invaliditetom, najboljim županijskim sportašima u protekloj godini proglašeni su Zlatko Vučević, član Sportskog kluba slijepih Rijeka te Luka Wagner iz Bočarskog kluba osoba s invaliditetom Pulac.

Posebna priznanja za ostvarene rezultate dobili su: Muški odbojkaški klub Rijeka, Šahovski klub Liburnija, Atletski klub Kvarner, Rukometni klub Zamet, Biciklistički klub Rijeka, Gimnastički klub Vita te pojedinci Andrej Gudac (Kickboxing Sušak), Marin Bosiočić (Šahovski klub Rijeka), Carrolina Bajrić (Bočarski klub Čavle), Leona Popo-

vić (Ski klub Rijeka), Lorena Jurišić (Kickboxing Sušak), Kristian Benedetti (Kickboxing Sušak), Lovro Paparić (Vaterpolski klub Primorje EB), Tin Mirjanić (Plivački klub Primorje), Marko Skender (Trkačko skijaški klub Ravnogorac), Ana Budimir (Gimnastički klub Vita) i kadetkinja Lara Nenadić (Veslački klub Glagoljaš).

U kategoriji školski sport nagrađeno je Školsko sportsko društvo „Frankopan“ iz krčke osnovne škole Osnovna škola „Fran Krsto Frankopan“, Školsko sportsko društvo „Dominik Savio“ iz riječke Salezijanske klasične gimnazije, dok je djelatnicom godine proglašena Ljiljana Turina Bujanović iz Školskog sportskog društva Brajda. ♦

Za sport i kulturu izdvojeno 2.500.000,00 kn

Krajem prosinca 2017. godine objavljeni su Javni poziv za dostavu prijava za sufinanciranje javnih potreba u sportu te Javni poziv za dostavu prijava za sufinanciranje javnih potreba u kulturi, zdravstvenoj zaštiti i društvenim djelatnostima na području Grada Bakra. Povjerenstvo za ocjenjivanje programa/projekata prijavljenih na spomenute Javne pozive, pregledalo je i ocijenilo sve prijave koje su prošle formalne uvjete te je za odabrane programe u sportu, kulturi, zdravstvenoj zaštiti i društvenim djelatnostima iz proračuna izdvojeno 2.500.000,00 kn. Svaka od udruga, organizacija ili grupa prijavljenim i odobrenim programima doprinosi razvoju sporta, kulture, zdravstvene zaštite i društvenim djelatnostima u Gradu Bakru i široj okolici.

Grad Bakar potiče razvijanje sporta i napredovanje u sportskim aktivnostima kao i kvalitetan rad sportskih udruga kroz niz programa. Programom „Poticanje i promicanje sporta

kroz rad s djecom i mladima“ potiču se zdrave navike te aktivan život mladih, dok se programom „Treninzi, organizacija i provođenje sustava natjecanja“, kroz sufinanciranje školovanja i usavršavanja stručnog kadra u sportu, osiguravaju i prostorni uvjeti za rad u sportskim klubovima. Sve te vrijedne, za zdrav i kvalitetan život važne aktivnosti, upotpunjene su brigom i skrbi primjenom programa „Zdravstvene zaštite“. Za spomenute programe i promicanje sporta i sportskih aktivnosti iz proračuna je izdvojeno 1.913.300,00 kuna

Kroz sufinanciranje mnogobrojnih programa za koje je izdvojeno 576.875,00 kn, Grad brine o razvitku kulture, zdravstvene zaštite i društvenih djelatnosti. Sufinanciranjem programa iz područja kulture, želi se potaknuti što više mladih u aktivan život zajednice. Širokom lepezom različitih aktivnosti, s ciljem poticanja rada s djecom i mladima, posebno u očuvanju čakavštine i tradicional-

nih običaja, poticanjem izdavačke djelatnosti, domaće i međunarodne suradnje kulturno umjetničkih udruga, programima obilježavanja Dana mjesta, državnih i vjerskih praznika, kulturnog amaterizama te očuvanja karnevalskih običaja i sl. podupire se kvaliteta življenja pojedinca i zajednice. Također se izdvajaju sredstva za unapređenje kvalitete života osoba starije dobi, za očuvanje tradicionalnih običaja, promociju etno baštine, primjerice kroz djelovanje povijesne postrojbe Grada Bakra i aktivnosti vezanih uz očuvanje sjećanja na NOB i Domovinski rat. Iz područja zdravstvene zaštite sufinancirani su projekti iz programa liječenja od ovisnosti kao i programi kapitalnih projekata održavanja LGO i LTO objekata te projekt prihrane divljači. Izdvajanjem sredstava iz proračuna, Grad pomaže udrugama, organizacijama i grupama sa svoga područja, radi očuvanja i napretka kvalitete življenja svojih sugrađana. ♦

OBNOVA BRONČANE SKULPTURE „RIBARI“

UREĐENJE STEPENICA I ZIDA KOD POŠTE

UREĐENJE PARKA BANJ

RESTAURACIJA - OBNOVA BRONČANE SKULPTURE „RIBARI“ AUTORA FRANA KRŠINIĆA, AKADEMSKOG KIPARA

Kao spomenik prošlim vremenima i načinu života našeg kraja, na puntinu iza hotela Jadran u Bakru, postavljena je brončana skulptura „Ribari“ koja zajedno s, kasnije uređenim i popločanim, Žalom ribara i ljetnom pozornicom čini skladnu cjelinu.

Skulptura je autorsko djelo pokojnog profesora Frana Kršinića, akademskog kipara (1897. - 1982.) čija brojna djela oplemenjuju prostor gdje god se nalaze. Još jedna njegova skulptura nalazi se u parku NOB-a u Bakru.

Tijekom godina, radi izloženosti vremenskim uvjetima i blizini mora, došlo je do oštećenja skulpture te je bilo neophodno poduzeti mjere za njezinu sanaciju i restauraciju poštujući izvorno oblikovanje, materijale i obradu.

Prijedlog restauracije izradila je Ljevaonica umjetnina Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu u kojoj je autor djelovao i gdje se nalazi originalni odljevak skulpture.

Nakon što je od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci izdao prethodno odobrenje, ugovoreni su radovi restauracije.

Zbog vrste oštećenja skulpturu nije bilo moguće restaurirati na licu mjesta već je demontirana i prevezena u radionicu u Zagreb.

Restauratorski radovi su završili te je obnovljena skulptura vraćena na isto mjesto, te će još dugo čuvati našu bakarsku valu.

BAKAR – UREĐENJE STEPENICA I ZIDA KOD POŠTE

Dotrajale stepenice uz poštu zamijenjene su novima, manje strmima, s podestima ugodnijim za hodaње. Zajedno sa stepenicama uređen je i kameni zid što znatno pridonosi uređenosti tog dijela grada Bakra. Prema programu održavanja javnih površina radove je izvelo GKD „Dobra“ d. o. o..

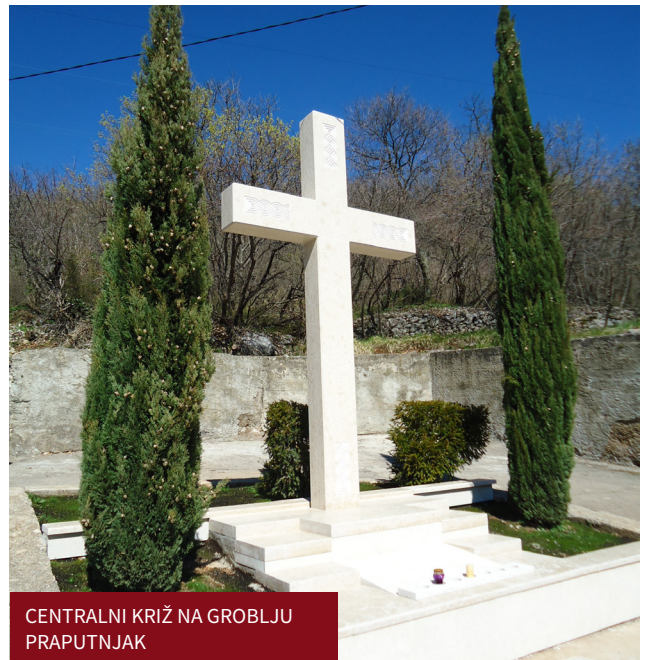

PROČELJE CRKVE
SV. SRCA ISUSOVA U ŠKRLJEVU

UREĐENJE DIJELA GORNJE
CESTE NA KUKULJANOVU

CENTRALNI KRIŽ NA GROBLJU
PRAPUTNJAK

BAKAR – UREĐENJE PARKA BANJ

Započeli su radovi na izgradnji ogradnog zida u parku Banj, preko puta Pomorske škole. Srušen je dotrajali betonski zid i gradi se novi, kameni. U parku su postavljene nove klupe. Ovo je prva faza uređenja parka. Ove godine planira se uređenje preostalog dijela šetnice, postavljanje sustava za navodnjavanje i sadnja zelenila.

PROČELJE CRKVE SV. SRCA ISUSOVA U ŠKRLJEVU

Budući da je zub vremena učinio svoje te su dijelovi fasade pročelja počeli otpadati, u prosincu 2017. godine odrađeni su zidarski i fasadni radovi na pročelju crkve sv. Srca Isusova u Škrljevu. Obnovom pročelja, crkva je zasjala novim sjajem.

CENTRALNI KRIŽ NA GROBLJU PRAPUTNJAK

Tijekom mjeseca ožujka na mjesnom groblju u Praputnjaku postavljen je centralni križ visine 4,0 m i širine 2,0 m koji je is-

klesan od kamena tipa kanfanar s ručno uklesanim pleterom. U sklopu izvedenih radova izvršeno je i kameno popločenje oko križa. U dogledno vrijeme planira se i uređenje zajedničke grobnice koja se nalazi blizu centralnog križa.

UREĐENJE DIJELA GORNJE CESTE NA KUKULJANOVU

Radi dotrajalosti kolnika, prema programu održavanja nerazvrstanih cesta Grada Bakra, krajem 2017. godine započelo se sa sanacijom dijela tzv. „Gornje ceste“, ispod područne škole u naselju Kukuljanovo, u dužini od oko 100 m. Prije asfaltiranja postavljani su rubnjaci i uređene pasice uz objekte te je predviđeno asfaltiranje cijele širine prometnice. Radi neadekvatnih vremenskih uvjeta radovi još nisu dovršeni, tj. potrebno je asfaltirati završni sloj.

UREĐENJE LOKVE STAMER

U naselju Kukuljanovo preko puta crkve, u blizini igrališta namijenjenih za sport i rekreaciju, nalazi se zapuštena lokva

PROŠIRENJE GROBLJA KRASICA

UREĐENJE LOKVE STAMER

DOM KULTURE KRASICA

PROGRAM JAVNIH RADOVA

Stamer koja se nekada koristila za napajanje stoke. Kako bi se uredio cjelokupni prostor, Grad Bakar je pred nekoliko godina zatražio od Hrvatskih voda da sudjeluju u uređenju Stamera.

Međutim, kada su radovi započeli, odmah su bili obustavljeni jer su prema informacijama koje smo dobili od starijih mještana, u prošlosti u lokvu bacane razne eksplozivne naprave. Stoga je Grad Bakar poduzeo radnje za pregled i pažljivo čišćenje dna lokve, a nakon toga Hrvatske vode započele su građevinske radove za njezino uređenje. Kada radovi budu završeni, cjelokupni prostor koristit će se za ugodan boravak u prirodi djece i odraslih.

DOM KULTURE KRASICA

Krajem 2017. godine izvedena je druga od tri faze uređenja Doma kulture Krasica - izvedba fasade i zamjena vanjske stolarije. U tijeku je izrada projektne dokumentacije za unutarnje uređenje.

PROŠIRENJE GROBLJA KRASICA

U 2017. godini izvedeni su radovi na proširenju groblja Krasica. Izgrađena je 31 grobnica, od čega 29 jednostrukih i 2 dvostruke grobnice, 20 niša za urne te prilazna pješačka staza sa ste-

peništima. Od infrastrukture projektom je riješena odvodnja te dovod potrošne vode kao i krajobrazno uređenje.

PROGRAM JAVNIH RADOVA „RADOM ZA LJEPŠI BAKAR“

Grad Bakar je putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje započeo s provođenjem mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba u javnom radu pod nazivom „Radom za zajednicu i sebe“. Program javnih radova temelji se na društveno korisnom radu, neprofitan je i nekonkurentan postojećem gospodarstvu.

Projekt „Radom za ljepši Bakar“ koji se provodi na području Grada Bakra obuhvaća radove na održavanju i čišćenju javnih površina. Sredstva za financiranje projekta osigurali su Hrvatski zavod za zapošljavanje i Grad Bakar. Partner u provedbi projekta je Gradsko komunalno društvo „Dobra“ d. o. o. koje osigurava alat, prijevoz i stručno vođenje radnika.

Cilj projekta je povećati zaposlenost dugotrajno nezaposlenih osoba, afirmirati njihovu socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice njihove nezaposlenosti. Na taj način zaposleno je pet nezaposlenih osoba iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kojima je omogućeno da obavljanjem radova na održavanju javnih i zelenih površina uljepšaju naš Grad, a za sebe i svoju obitelj osiguraju mjesečni prihod.

IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE OŠ „HRELJIN“

ČIŠĆENJE SNIJEGA

DOM KULTURE ZLOBIN

KOMUNALNI RADOVI ČIŠĆENJA SNIJEGA

Hladno vrijeme sa svim zimskim obilježjima, niskim temperaturama, snijegom i ledom ove godine započelo je početkom veljače i trajalo zaista dugo, do polovine ožujka. Na Zlobinu je snijeg pao u više navrata, a zbog niskih temperatura nije se topio tako da je njegova visina na posljetku bila viša od metra. Da bi omogućili prohodnost cesta i olakšali životne uvjete stanovnika, snalazili smo se na razne načine. Ipak sve smo rješavali samostalno. Na području Gorskog kotara sa sličnim vremenskim uvjetima, za čišćenje snijega dodatno su bile mobilizirane snage županijske civilne zaštite, vatrogasci i vojska. U koordinaciji sa Županijskom upravom za ceste, čišćenje snijega na prometnicama obavljali su djelatnici Cesta Rijeka, a Komunalno društvo Dobra čistilo je ostale javne površine. Svi su radili s pojačanim kapacitetima i dodatnim angažmanom specijalnih strojeva. U nastojanju da se očisti što više snijega, radi njegove visine ni ove se godine nisu mogla izbjeći manja oštećenja nastala na objektima smještenima uz cestu. Snijega i leda bilo je i u ostalim naseljima, ali u puno manjim količinama.

Zima je svoje zube pokazala i u Bakru gdje je radi niskih temperatura i posolice oštećen velik dio trajnog zelenog bilja.

IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE OŠ „HRELJIN“

U siječnju 2017. godine s GP „KRK“ d. d. sklopljen je Ugovor o izvođenju radova na izgradnji sportske dvorane OŠ „Hreljin“. Radovi na izgradnji dvorane započeli su 21. veljače 2017. godine. Do sada su izvedeni svi radovi na konstrukciji, fasadni i instalaterski radovi te je postavljena vanjska stolarija. Završetak radova očekuje se do početka ljeta.

IZGRAĐENA NADSTREŠNICA PORED DOMA KULTURE ZLOBIN

Na prostoru ispod Doma kulture na Zlobinu izvedena je nadstrešnica koja će biti dostupna mještanima za organizaciju raznih manifestacija u sklopu Doma kulture. Izvedena je prva faza radova, napravljeni temelji te izvedena drvena konstrukcija nadstrešnice kao i pokrov iste. U drugoj fazi, tijekom ove godine pristupit će se daljnjem uređenju, odnosno izgradnji šanka, vanjskog sudopera i radnih površina te postavi roštilja. Na novoizgrađenom parkiralištu pored Doma kulture obilježena su parkirališna mjesta. ♦

ZIMA U ZONI UZ NOVI TERMINAL RIJEČKE LUKE

Kraj prošle godine u Zoni je protekao uz okončanje značajne investicije Luke Rijeka u okviru pozadinskog skladišta Škrljevo. Naime, na prostoru na kojem se nalaze dosadašnji skladišni objekti Luke Rijeka, izgrađeno je novih 26.000 m² zatvorenih skladišnih prostora, 36.000 m² skladišta s nadstrešnicom, kao i 12.000 m² platoa kontejnerskog terminala. Za napomenuti je da će i 30.000 m² postojećih starih skladišnih prostora biti uskoro obnovljeno.

Ukupna vrijednost investicije je oko 30 milijuna eura i predstavlja novi zamašnjak za daljnji razvoj Luke, odnosno za planirano povećanje prometa, tj. lučkih kapaciteta. Na samom svečanom otvaranju, u ime glavnog izvođača radova tvrtke GP KRK d. d., direktor Josip Purčić simbolično je uručio ključeve novog impresivnog kompleksa predsjedniku Uprave Luke Rijeka Vedranu Devčiću. On je kazao kako je ovaj pozadinski terminal najveća investicija u proteklih 40 godina, financirana iz 300 milijuna kuna

svježeg kapitala dokapitalizacije Luka Rijeka d.d..

Svečanosti je prisustvovao i izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske, ministar državne imovine, Goran Marić, koji je naglasio važnost investicije, kako u pogledu otvaranja novih radnih mjesta, tako i u podizanju značaja riječkog prometnog pravca.

Čestitke i izražavanje zadovoljstva u svom kratkom obraćanju uputili su i državna tajnica za more Maja Markovčić Kostelac, gradonačelnik Grada Bakra

Tomislav Klarić, gradonačelnik Rijeke Vojko Obersnel i predsjednik Hrvatske gospodarske komore Luka Burilović. Svečanosti su prisustvovali mnogobrojni uzvanici kojima je, ova najveća investicija Luke Rijeka u zadnjih 40 godina od životnog i poslovnog interesa. Svečanost je okončana prigodnim kratkim kulturno-umjetničkim programom, blagoslovom riječkog nadbiskupa Ivana Devčića te nastupom zbora dječjih vrtića s područja Grada Bakra. ♦

TVRTKA KIMI COMMERCE D.O.O. SVEČANO OTVORILA POSLOVNO-PRODAJNI CENTAR AMBIENTI PLUS

Tekst: Ivan Biskupić

Početkom prosinca 2017. g., u manje od godinu dana od početka radova, tvrtka Kimi Commerce d. o. o. je u Industrijskoj zoni Kukuljanovo otvorila svoj novi poslovni centar AMBIENTI PLUS.

Izuzetno atraktivna građevina s moderno uređenim interijerom nalazi se na zemljištu površine 3.871 m², na platou oznake C 1, odnosno nasuprot objekata PLINACRO i RIJEKATRANS. AMBIENTI PLUS pruža građanima raznolik asortiman keramike, sanitarija i parketa koji svima omogućuje kvalitetno uređenje doma i/ili poslovnog prostora.

Građevina je složenog i pravilnog oblika dimenzija 37 × 30 metara, sastoji se od prizemlja i dvije etaže maksimalne visine do 12 metara, a ukupna bruto razvijena površina je 2.464 m². Okoliš objekta je kvalitetno osmišljen i izveden tako da oko objekta postoji prometnica koja omogućava nesmetano i sigurno odvijanje prometa, kako u svrhu manipulacije, tako i kao parkirališni prostor za posjetitelje. Uz rub parcele hortikulturno uređenje daje dodatnu vizualnu komponentu cijelom prostoru.

Na svečanom otvorenju kompleksa, direktor tvrtke Kimi Commerce d. o. o., Mišel Čapalija istaknuo je da početak poslovanja ovog centra znači samo nastavak 25-ogodišnjeg uspješnog poslovanja i na tržištu prepoznate tradicije društva. Ovom novom izazovnom investicijom žele dodatno pružiti inspiraciju dosadašnjim i budućim klijentima u osmišljavanju njihovih životnih prostora.

Naglasio je, također, da je cjelokupnu izgradnju i opremanje objekta, koja iznosi 13.442.386,19 HRK, sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 6.335.966,17 HRK. ◆

MEP D.O.O. NOVI POSLOVNO-PROIZVODNI OBJEKT U ZONI

Tekst: Ivan Biskupić

U prizemlju poslovne zgrade Industrijske zone d. o. o. održana je 8. ožujka 2018.g. konferencija za medije povodom predstavljanja tvrtke MEP d. o. o. odnosno njihovog projekta izgradnje nove poslovne hale na Kukuljanovu.

Konferenciju je otvorio direktor Industrijske zone d.o.o. koji je ukratko predstavio nadolazeće projekte u Zoni koji se odnose na izgradnju infrastrukture i pripadajućih platoa za nove investitore. Ujedno je zaželio uspješnu gradnju i poslovanje svim djelatnicima tvrtke MEP d. o. o.

Gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić također je zaželio dobrodošlicu novom poslovnom subjektu te je naglasio da, pored svih poticajnih mjera od strane lokalne samouprave, značajnu ulogu za dolazak mnogobrojnih poduzetnika u Zonu u posljednjih par godina ima sufinanciranje iz fondova EU. Nadalje, pravovremena reakcija, odnosno izmjena prostorno-planske dokumentacije koja se usklađuje s modernim tehnologijama u proizvodnim procesima donosi dodatnu mogućnost investitorima u osmišljavanju poslovnih objekata i samog poslovanja.

Direktor tvrtke MEP d. o. o. Neven Kundija, uvodno je predstavio svoju tvrtku koja postoji od 1996. g. i fokusirana je na rješenja za kritična napajanja i hlađenja ICT telekomunikacije, industriju, pomorske aplikacije i dr. Službeni su predstavnici i distributeri renomiranih tvrtki kao što su: APC by Schneider electric, Eltek, SDMO, Stulz, Teksan, Transas i CSB Battery.

Naglasio je potom bit konferencije, a to je predstaviti ulaganje u izgradnju i opremanje novog poslovnog objekta društva sa ciljem diversifikacije poslovanja. Zemljište, na kojem ovih dana započinje izgradnja objekta, površine je 2.745 m² i u potpunosti je opremljeno kompletnom infrastrukturom te bi u konačnici u objektu trebalo raditi oko 50 radnika.

Ukupna vrijednost investicije iznosi 10.216.012,96 kn, a dio koji se sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj iznosi 4.899.598,03 kn.

Više o tvrtki MEP d. o. o. pogledajte na www.mep.hr ◆

KOMUNALNI RADOVI U INDUSTRIJSKOJ ZONI

Ovih dana u Industrijskoj zoni Kukuljanovo, započeo je još jedan novi investicijski ciklus kojim se stvaraju preduvjeti za stavljanje u gospodarsku funkciju preko 7 ha novih platoa za potencijalne investitore. Po ishodu dozvole, Grad Bakar je kao investitor, proveo postupak javne nabave za odabir najpovoljnijeg izvođača za izgradnju potrebne infrastrukture uz postojeću županijsku cestu oznake ŽC 5205. Radi se o dionici prometnice koja od kružnog toka na ulazu u Zonu ide u dužini od cca 200 metara na sjever prema Općini Čavle. U postojećoj županijskoj cesti trenutno ne postoji komunalna infrastruktura, a potrebna je u dogledno vrijeme za niz platoa na sjevernom dijelu Zone kako bi se budućim, novim gospodarskim objektima omogućio priključak odnosno kvalitetno poslovanje.

Infrastruktura se odnosi na sanitarni i protupožarni vodovod, oborinsku i fekalnu kanalizaciju, kao i TK instalacije. Po okončanju postupka javne nabave, Grad Bakar je zaključio Ugovor o izvođenju radova s tvrtkom Iskopi i transporti Belobrajdić d. o. o. iz Delnica u ukupnoj vrijednosti radova od 910.000,00 kn bez PDV-a. Izvođač je od strane investitora uveden u po-

sao, a rok izvođenja radova je 90 kalendarskih dana. Radovi se odvijaju izvan prometnice i to sa zapadne strane uz objekt trgovačkog centra Lesnina, stoga će dio ceste iz pravca Općine Čavle prema Bakru biti zatvoren do početka svibnja 2018. godine. Promet će se vršiti obilazno starom lokalnom cestom Mavrinci – Kukuljanovo. ♦

TVRTKA 4D-MONITORING

NOVI POSLOVNI SUBJEKT U ZONI

Tekst: Ivan Biskupić

Nakon provedenog natječaja za najam slobodnih poslovnih prostora u poslovnoj zgradi Industrijske zone d. o. o. na Kukuljanovu, s poslovanjem u našoj Zoni započeo je još jedan novi poslovni subjekt.

Tvrtka 4D-monitoring pruža integralna rješenja za tehničko praćenje objekata i upravljanje prostornim podacima, čiji pristup monitoringu i GIS-u obuhvaća cjelovitu paletu aktivnosti: od terenskog prikupljanja podataka o objektima, preko analize i modeliranja na temelju prikupljenih podataka, sve do izrade prostornih baza podataka, vizualizacije i u konačnici implementacije softvera i edukacije.

Posebno se izdvajaju sljedeće usluge: Rješenja u GIS-u, Terensko prikupljanje podataka infrastrukturnih objekata, VR 360° - virtualne šetnje, monitoring u građevinarstvu, te edukacija za GIS i CAD alate. ♦

4D - monitoring d. o. o.

Adresa: Kukuljanovo 182/2, 51227 Kukuljanovo
 Mob. +385 91 798 2486
 mail: kristijan.ljusic@4d-monitoring.com
 web: www.4d-monitoring.com

TVRTKA PASTORINO INŽENJERING D. O. O.

NOVI POSLOVNI SUBJEKT U ZONI

Tekst: Ivan Biskupić

Početak ove godine u poslovnoj zgradi Industrijske zone d. o. o., na adresi Kukuljanovo 182/2 (II. kat), započela je poslovanje tvrtka Pastorino inženjering d. o. o.

Tvrtka Pastorino inženjering za projektiranje, ugradnju, održavanje i trgovinu u području protupožarne zaštite osnovana je 2007. godine. Utemeljitelj i današnji vlasnik društva je Renato Vračević, ing.

Osnovna djelatnost tvrtke je protupožarna zaštita koja obuhvaća faze projektiranja, izvođenja i servisiranja. U strukturi prihoda tvrtke dominiraju sprinkler sustavi, protupožarna brtvljenja instalacija i oblaganja, vatrodajni sustavi, sustavi za odvođenje dima i topline/odimljavanje.

S obzirom na dugogodišnje iskustvo, stručnost, te usku specijalizaciju, tvrtka se u svome radu koristi vrhunskom opremom, te ima optimalan odnos cijene i kvalitete.

U sustave ugrađuju isključivo kvalitetnu protupožarnu opremu s međunarodnim certifikatima (VdS, FM, UL,...) te hrvatskim protupožarnim certifikatima.

Djelatnici društva obučeni su za rukovanje i servisiranje opreme od strane vodećih svjetskih proizvođača stabilnih sustava za gašenje opreme.

U vatrodajni posluju s renomiranom švicarskom tvrtkom FITTICH. Centrale, moduli, detektori i svi ostali segmenti vatrodajnog sustava izrađeni su u visokotehnoškim proizvodnim pogonima tvrtke FITTICH. ♦

PASTORINO INŽENJERING d. o. o.

Adresa: Kukuljanovo 182/2, 51227 Kukuljanovo
 Tel. +385 51 766 028, Fax. +385 51 504 958
 mail: pastorino@ri.t-com.hr
 web: www.pastorino.hr

POTICANJE RAZVOJA PODUZETNIŠTVA

Grad Bakar u 2018. godini nastavlja s provođenjem mjera iz Programa poticanja razvoja poduzetništva s ciljem povećanja kvalitete i konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva na svom području. Malim i srednjim poduzetnicima sa sjedištem na području Grada Bakra na raspolaganju su bespovratne potpore i poduzetnički krediti.

BESPOVRATNE POTPORE

Korisnici bespovratnih potpora mogu biti subjekti malog gospodarstva – mikro, mali i srednji subjekti koji su u cijelosti u privatnom vlasništvu sa sjedištem na području Grada Bakra te zadruge i OPG-i također sa sjedištem na području Grada Bakra.

Vrste potpora koje se dodjeljuju su: potpore novoosnovanim tvrtkama, potpore za certificiranje, potpore za troškove izrade i komercijalnu primjenu inovacija, potpore za sufinanciranje troškova sudjelovanja poduzetnika na sajmovima te potpore za polaganje stručnih i majstorskih ispita. Zahtjevi za potpore rješavaju se redom zaprimanja i do iskorisćenja proračunskih sredstava neovisno o broju i visini zahtjeva po pojedinoj mjeri potpore, a najkasnije do 31. prosin-

ca 2018. godine. Korisnik u jednoj proračunskoj godini može ostvariti potporu po maksimalno dvije mjere u maksimalnom iznosu od 6.000,00 kuna.

PODUZETNIČKI KREDITI

Poduzetnički krediti, kunski bez valutne klauzule ovisno o kreditnoj sposobnosti mogu iznositi minimalno 30.000,00 kn, a maksimalno 1.000.000,00 kuna. Ove godine, gornja granica iznosa kredita povećana je na 1.000.000,00 kn, a sve u interesu jačeg razvoja srednjeg poduzetništva. Krediti se mogu ostvariti putem tri poslovne banke: Raiffeisenbank Austria d. d. Zagreb, Zagrebačke banke d. d. i Erste&Steiermarkische bank d. d. Rijeka.

Grad Bakar subvencionira dio redovne kamate u visini 4 p.p. godišnje fiksno dok razliku do visine redovne kamatne stope

snosi korisnik kredita. Poduzetnički krediti mogu se koristiti za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje poslovnih objekata, uređenje objekata u funkciji turizma – privatni smještaj (apartmani, pansioni), za nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme, nabavu prijevoznih sredstava potrebnih za obavljanje djelatnosti (osim osobnih vozila za osobne potrebe) te nabavu plovila u funkciji poduzetništva.

Cjelokupna dokumentacija te Javni poziv za dodjelu poduzetničkih kredita, odnosno Javni poziv za dodjelu bespovratnih potpora bit će objavljeni na mrežnim stranicama Grada Bakra www.bakar.hr. Više informacija o poticanju poduzetništva može se dobiti u Uredu grada putem telefona 455 744 ili 455 727 kao i putem emaila gospodarstvo@bakar.hr. ♦

OBJAVLJEN PRVI NATJEČAJ LAG-A „VINODOL“ - MJERA 1.1.3.

“RAZVOJ I ODRŽIVOST MALIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA”

LAG „VINODOL“ objavio je dana 22. 3. 2018. g. prvi LAG Natječaj iz Lokalne razvojne strategije LAG-a „VINODOL“ 2014. - 2020. za provedbu Mjere 1.1.3. „Razvoj i održivost malih poljoprivrednih gospodarstava“ (Mjera je usklađena s tipom operacije 6.3.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. - 2020.).

Ukupni iznos raspoloživih sredstava je 1.005.102,00 HRK dok visina javne potpore po projektu iznosi 111.678,00 HRK (15.000,00 EUR). Iz navedenih raspoloživih sredstava vidljivo je da LAG „VINODOL“ ima mogućnost financiranja 9 projekata putem predmetnog natječaja.

Da bi nositelji projekta bili prihvatljivi prijavitelji, moraju zadovoljiti kriterije odabira i sve uvjete propisane natječajem. Kao prvo, prijavitelji moraju spadati u rang mikro ili malih poduzeća, biti registrirani za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te ustrojeni kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG), obrt, trgovačko društvo (izuzev trgovačkih društava čiji su osnivači i vlasnici javnopravna tijela) ili zadruga. Svakako moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava,

te pripadati ekonomskoj veličini od 2.000 do 7.999 eura. Izračun ekonomske veličine poljoprivredna gospodarstva vrše u FADN kalkulatoru, a za izdavanje potvrde o ekonomskoj veličini nadležna je Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba.

Nositelji projekta moraju imati prebivalište ili sjedište na području obuhvata LAG-a „VINODOL“, a i sam projekt koji se sastoji od ulaganja u pokretnu opremu ili ulaganje u nepokretnu opremu i/ili građenje i/ili restrukturiranje trajnog nasada, mora se provoditi na području LAG-a koji obuhvaća gradove Bakar, Crikvenicu, Kraljevicu, Novi Vinodolski te općine Čavle, Kostrenu i Vinodolsku općinu.

Prijava projekta podnosi se poštanskim putem u periodu od 6. 4. do 10. 5. 2018. g. na adresu LAG-a „VINODOL“, Bribir 46 a, 51253 Bribir.

Natječaj i natječajna dokumentacija objavljena je na internet stranici www.lag-vinodol.hr, a za potrebne informacije na raspolaganju je LAG „VINODOL“. ♦

JOŽEHOVA 2018. PRAPUTNJAK

Brojnim vjerskim, kulturnim i sportskim događanjima mještani Praputnjaka obilježili su blagdan svog zaštitnika Sv. Josipa. Višednevna događanja i ove godine organizirali su Vijeće mjesnog odbora Praputnjak i Turistička zajednica Grada Bakra pod pokroviteljstvom Grada Bakra.

SV. JOSIP

Sveti Josip ubraja se među najštovanije kršćanske svece. Zaštitnik je Meksika, Filipina, Kanade, Češke, Bavorske, Austrije, Perua, Vatikana te brojnih pokrajina, gradova, škola, domova i drugih ustanova. Godine 1687. Hrvatski sabor ga je proglasio zaštitnikom Hrvatske.

Sveti Josip također je zaštitnik mnogih biskupija, raznih crkvenih redova, očeva, kršćanskih supružnika i obitelji, djece i mladih, starijih i umirućih, radnika i obrtnika, posebno drvodjelaca, pa djevoja, odgojitelja, putnika, prognanika i beskućnika, zaštitnik onih koji su u kušnjama ili u bezizlaznim situacijama. Papa Pio IX. proglasio ga je 8. prosinca 1870. i zaštitnikom cijele Crkve.

JOŽEHOVA 2018. PRAPUTNJAK

Brojnim vjerskim, kulturnim i sportskim događanjima mještani Praputnjaka obilježili su blagdan svog zaštitnika Sv. Josipa. Višednevna događanja i ove godine organizirali su Vijeće mjesnog odbora Praputnjak i Turistička zajednica Grada Bakra pod pokroviteljstvom Grada Bakra.

Ovogodišnji program Jožehove započeo je 10. ožujka, turnirom u malom nogometu. U popodnevним satima mještani i ostali posjetitelji mogli su prošetati Praputnjakom kroz program „Prošećite z namin čez Praputnjak“ gdje je druženje započelo u Takalama, nastavilo se ispred Doma kulture odakle se moglo obići crkvu sv. Josipa, galeriju „Pjer“ i Mali muzej „Rati“. Kulturno-umjetnički program i nastavak druženja održao se u večernjim satima u Domu kulture kroz program „Bolje vas našli“, službenom predstavljanju Praputnjaka, jednoga

od 27 susjedstava u okviru projekta Rijeka 2020 EPK. Tijekom tjedna, Jožehovu su tradicionalno slavili i sportaši, pa su tako održani turniri: va trešeti, va balotah i turnir u belotu na kojima su svoje snage odmjerili i stari i mladi. Povodom obilježavanja blagdana Sv. Josipa na Praputnjaku je održana sv. misa za pokojne župljane kojima se na taj način odala počast, a održane su sv. mise te Korizmeno hodočašće u riječku katedralu. Na dan Sv. Josipa svečanu koncelebriranu misu predvodio je vlč. Nikica Jurić, bakarski župnik. U sklopu Jožehove na mjesnom groblju postavljen je veliki kameni križ kao centralni dio groblja. Križ s hrvatskim pleterom simbol je vjere, zahvalnosti i pijeteta svim preminulim mještanima. Posveta novoizgrađenom centralnom križu na mjesnom groblju, planirana nakon sv. mise nažalost je bila odgođena zbog loših vremenskih uvjeta, te će se obaviti u narednom periodu. ♦

BOLJE VAS NAŠLI VA PRAPUTNJAKU

Tekst:
Ivona Miloš

Za blagdana Sv. Josipa – Jožehove, subotu 10. 3. imeli smo na Praputnjaku predstavljanje Susedstva Praputnjak ko jednoga od 27 susedstvi Rike 2020, Evropske prestolnice kulture 2020. leta. Kroz program „Bolje vas našli“, bila j' to prilika da pokažemo ča j' to se ča nan na Praputnjaku vredi i na čen ćemo delat do 2020. kroz program „Praputnjak – kulturni krajolik prijestolnice kulture“.

Večer smo počeli tako z našen ponoson, va Takalah. Tu smo dočekali naši gosti i povedali in malo kako je nastal taj „poduzetnički poduhvat“ i zač nan je on ključ za budućnost. Zajedno smo prošetali i do naše Galerije „Pjer“ i Maloga muzeja „Rati“, ma i do crkvi sv. Josipa. Bil je to red da gostimin pokažemo da će ih fanj toga zateč va oven malen mestu od dva kilometra stare Karolinske cesti i još jedan kus Lujzijani tamo dole, put Bakra. Ma i da je najveća bogatija Praputnjaka, kod i puno primorskih mest, ča nan teritorij gre od mora se gore va planinu. Kruna subotnjega druženja bilo j' predstavljanje našega najvrednejega kapitala, našeh drageh i vredneh udrug i domačeh ljudi ki vavek neč vrtaju. Bili su tako s namin: naši najmlaji - Dječji pjevački zbor Praputnjarski slavići, KDU Praputnjak, Težakinje i težaki z Praputnjaka, naši Penzići i Mesopustari Praputnjak. Da večer ne bi pasala leh na besede, s namin su bili i naše Lovačko društvo i PZ Dolčina z našun Bakarskun vodcun. Krcamantu dvoranu Doma kultura Praputnjak zabavili su z pjesmun Martina Randić, Lucija Rajnović i Ivan Cibić ki su nas na kraju i na nogi stali pa se je i zatancalo.

Uz gosti z celoga Bakarskoga kraja i z 27 susedstvi, večer su uveličali i učesnici programa Tandem Fryslan koga je i Praputnjak del. Njih dvajsetak, redon od Irske, Engleske, Francuske, Nizozemske, do Hrvatske, Ukrajine i Grčke, bili su par dan naši specijalni gosti na Praputnjaku ko del drugoga kruga Tandem programa.

Subotnjen predstavljanjen susedstva kod jednoga lipoga primjera zajedništva i bogate kulturne ponude, oduševili smo i stranci i susedi. Nadamo se da će nan ovakova druženja postat baren standard, a morda z vrimenon i ča već. Puno je štorij za povedat, ne leh na Praputnjaku leh va celen kraju. Z lokalci, udrugamin, Mjesnen odboron, Gradon Bakron, Rikun 2020, Županijun i najzad i z Europun – kako smo pokazali, zajedno moremo poč naprvo.

O Tandemu ćete još čut, aš zajedno z našemin partnerimin z Nizozemske spravljamo program do kraja ovoga leta. Abadajte ča j' novoga i ča kuhamo na Praputnjaku na Facebook stranice naše udruge: Praputnjak – kulturni krajolik.

Bolje vas našli va Praputnjaku! ♦

Fotografije: Guido Bosua (European Cultural Foundation)

AKTIVNOSTI IZ VRTIĆA “ŠKRLJEVO”

Tekst:
Ivana Matovina i Estera Lopac

U suradnji s planinarskim društvom Bakar organizirali smo šetnju po tematsko-edukativnoj stazi Ponikve, šetnicom do jezera “sad ga ima - sad ga nema”. Radi se o jedinstvenom krškom fenomenu koji je prilično rijedak u Hrvatskoj, ali i šire.

Krenuli smo iz smjera Kukuljanova do Ponikvi te natrag tzv. „mrtvačkim“ putem koji ima veći uspon. Taj dan nije bilo jezera, no vidjeli smo prekrasnu livadu i šumu na njegovom mjestu, mjestu iz kojeg izvire voda nakon velikih kiša. Putem nas je vodio naš vodič, profesor Bore Štrbac iz planinarskog društva Bakar i upoznao s osobitostima i zanimljivostima biljnog svijeta na stazi. Putem smo vidjeli brojne prirodne vrste: vrijesak, primorski hrast, smreku, koprivu, djetelinu, maslačak, kadulju, mentu, svib, brijest, glog, maćuhicu... Pronašli smo i jelenka (kukca), a u Ponikvama nam je dobrodošlicu zaželio japanski gusan! Naišli smo i na stabla pomoću kojih su si jeleni skidali rogove, ali i na tragove medvjeda.

U sklopu projekta „Veliki lov na biljke“ roditelji djece iz našeg vrtića izradili su velik broj kućica za ptice, a aktivnost pod nazivom „Kako ptice žive zimi?“ slijedila je nakon postavljanja kućica za ptice na stabla u dvorištu našeg vrtića. U sklopu aktivnosti saznali smo kako ptice grade gnijezdo, kako griju svoja jaja, kako im ljudi mogu pomoći u ovo zimsko, hladno

i snježno doba izradom hranilice za ptice i postavljanjem kućica za ptice, koje su ptice selice, a koje stanarice. Promatrali smo razne vrste ptica u enciklopedijama i slikovnicama, slušali smo njihovo glasanje na zvukovnom zapisu, oponašali njihovo kretanje, glasanje, a zatim smo ih kao pravi istraživači potražili s dalekozorima na našem dvorištu i u okolici vrtića te svakodnevno pratili korištenje hranilica. Djeca su kroz pomaganje pticama spoznala pozitivno djelovanje ljudi, tj. njih samih na život ptica te kako i oni mogu pomoći svojom brigom. Na taj način potaknuli smo razvoj empatije kod djece prema životinjama (pticama), nemoćnima i slabijima.

U kasnu jesen posjetili smo lokvu „Tomino“ koja se nalazi u mjestu Kukuljanovo, u blizini našeg vrtića. Putem do lokve morali smo proći kroz borovu šumu koju lokalno stanovništvo od milja zove „Borići“. Na nekoliko su stabala djeca zamijetila znakove upozorenja te pravila ponašanja u šumi. Nažalost, djeca su prepoznala i nepoštivanje tih pravila ugledavši veliku hrpu građevinskog otpadnog materijala. Shvatili su da to

nije lijepo ponašanje ljudi te su bili poprilično tužni kada su vidjeli da na tome mjestu biljke ne mogu rasti jer su zatrpane. Raspoloženje djece se promijenilo kada su naišli na „vodeno iznenađenje“. Upitkivali su, uspoređivali i pokušavali pogoditi što bi bila ta nakupina vode. Mnoga djeca su bila iznenađena vidjevši da u njihovom mjestu postoji takva prirodna pojava. Po dolasku u vrtić, prepričavali su svoje doživljaje, a zatim su potražili dodatne informacije o vodama u enciklopedijama te saznali mnoge interesantne novosti vezane za život u i oko bare. Posjetili smo lokvu „Tomino“ još nekoliko puta te su djeca istraživala i došla do zaključka kako razne životinje iz enciklopedije zaista i žive u njoj. Tako su ugledala i prepoznala žabe, vretenca i vilinskog konjica. Uočila su i puževe, gujavice i babure, a nije ostala nezapažena ni vegetacija biljaka. Kod djece se potaknuo razvoj prostorne percepcije, ali i stjecanje iskustva kretanjem, obzirom da smo do lokve „Tomino“ morali prošetati šumom i mjestom. ◆

PROGRAM PREDŠKOLE U NAŠIM VRTIĆIMA

Tekst: Ksenija Tomac

Djeca predškolskog uzrasta koja nisu obuhvaćena niti jednim oblikom vrtićkog programa prolaze program predškole. Ministarstvo je uvelo taj oblik programa kao OBVEZAN za svu djecu koja nisu integrirana u redovni program naših vrtića.

Na oglasnim pločama vrtića i web stranici ustanove roditelji su bili obaviješteni da podnesu prijavu za program predškole. Ove je godine tako učinilo 10-ero roditelja za djecu s područja našeg Grada. Program je započeo s prvim danom veljače i trajat će do kraja svibnja. Dnevno djeca borave po 3 sata u skupinama, dok se ne ispuni fond od 250 sati. Dan u programu predškole izgleda otprilike ovako. Za vrijeme okupljanja djeca slobodno biraju aktivnosti kojima će se baviti i igrati se. Razgovori se vode o aktualnim temama i raznim stvarima koje ih zanimaju, čitaju se priče i uče pjesmice. Djeca slobodno biraju

između ponuđenih materijala koji se svakodnevno mijenjaju i nadopunjavaju u skladu s planiranim aktivnostima i interesima djece. Pri tome im je omogućeno da razvijaju samostalnost, samopouzdanje i da stječu nova znanja. Svakodnevno se provode i tjelesne aktivnosti što djeca najviše vole i uvijek se tome raduju. Ovisno o vremenu, tjelesne aktivnosti provode se u našoj dvorani ili u dvorištu, a česte su i šetnje. Program je za roditelje besplatan i ove se godine takav oblik provodi u našim vrtićima Fijolica, Hreljin i Škrljevo, a djeca su integrirana u redovnim skupinama. ◆

TERENSKA NASTAVA U VRTIĆU “FIJOLICA”

Tekst: Josipa Lazarević

Divan dan, idealan za mali, ali slatki i poučan izlet. Uoči Međunarodnog dana planetarija koji se obilježava 10. ožujka, Lavići su posjetili Astronomski centar u Rijeci.

Obasjani našom najvećom zvijezdom Suncem uspjeli smo se strmom stazom do Riječke zvjezdarnice. Tamo su nas dočekale jako drage “tete” koje puno znaju o zvijezdama, planetima i svemiru općenito. Zahvaljujući njima i mi smo puno toga doznali o tome oko koga se vrte Sunce, Zemlja, Mjesec, naučili smo što su zvijezde, a što planeti, koje su boje hladne, a koje tople zvijezde i pogledali crtani film o Putovanju male zvijezde. Bilo je kao da smo stvarno letjeli Mliječnom stazom, izbjegavali komete i dodirivali zvijezde... Nažalost, kući smo se vratili autobusom umjesto raketom, ali ovaj će se doživljaj u našem vrtiću duuuugo prepričavati.

Bili smo i na nogometnoj utakmici, a Rijeka je i danas bila obasjana vatrometom s Rujevice. Slavilo se protiv NK Lokomotive 3:1. Nikakvo čudo uz ovakve navijače!!!! Mala Fijolica uz Veliku Rijeku! Jer i mi volimo grad koji teče..... ◆

DJEČJI VRTIĆ BAMBI

Tekst: Jasna Pleše

Pozdrav dragi prijatelji! Puno smo smišljali što da Vam u ovom javljanju pišemo. Puno se toga događalo i nije nam bilo baš lako izabrati, ali evo ipak nekoliko sitnica iz naše vrtičke svakodnevice. Najvažnija stvar u proteklom vremenu s kojom se želimo pohvaliti je ljubav i prijateljstvo koje krasi i grije naš vrtić. Iz ovih divnih osjećaja iznikle su predivne igre, crteži, pjesme, puno smijeha i zabave.

Uz smijeh i ples, obilježili smo i ovogodišnje maškare. Svakog petka u vrtiću smo imali maškarani party za koji su nam naše odgojiteljice spremile mnoštvo glazbenih igara, prefine fritule i puno dobrih i nama dragih hitova. Sudjelovali smo i u karnevalskoj povorci na Korzu gdje smo se predstavili kao "Tornado".

Kao i mnogo godina unazad, posjetili smo Dvorac Stara sušica na vikend zimovanju. Bilo nam je super. Upoznali smo nove prijatelje iz Slavonije, družili se s lovcem koji nam je pričao kako se oni brinu o životinjama zimi, animatori su nam pripremili mnoštvo sati zabave i igara kako na snijegu, tako i u dvorcu.

Potrudili smo se da ne zaboravimo niti jedan važniji dan pa smo stoga obilježili Valentinovo crtanjem i pisanjem slatkih pisamaca, srdaca.

Kako nam je ova zima pokazala zube onako na najjače odlučili smo našim ptičicama olakšati potragu za hranom. Zato smo s našim odgojiteljicama izradili razne hranilice za ptičice u koje smo stavili smjesu sjemenki, kruha i masti. Već sljedećeg dana ptičice su otkrile hranilice i redovito ih posjećivale.

Prolaze nam jako brzo dani, svaki sa sobom nosi neki novi izazov. Tako smo naučili puno toga o vodama, za naše drage tate izradili smo čestitke i poklone, vježbali smo, pjevali i plesali. Našim najmanjima smo u svakom trenutku nastojali olakšati i pomoći da se što lakše prilagode i osamostale. No, najvažnije od svega je da smo uživali u svakom trenutku provedenom u vrtiću i da se veselimo svakom sljedećem danu. Puno pusa i pozdrava od Vaših Bambića. ◆

PROJEKT UDRUGE ZVONO I ETWINNINGA

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR PROSLAVILA “100. DAN ŠKOLE”

Igra je sastavni dio života djeteta. To je aktivnost koja je za dijete najprimjerenija. Osim što donosi radost i pruža zadovoljstvo, igra također predstavlja i način kroz koji djeca uče o sebi, drugima i svijetu koji ih okružuje.

Tekst: Alma Hess

Učenje kroz igru jedan je od učinkovitijih načina usvajanja znanja. Igra u nastavi koristi se redovito u OŠ Bakar, a posebno prilikom realizacije projektnih dana. Ove godine, najmlađi učenici škole uključili su se u projekt „100. dan škole“ čiji je organizator Udruga hrvatskih učitelja razredne nastave Zvono. Projekt se nalazi na portalu eTwinning koji predstavlja zajednicu škola u Europi za povezivanje učitelja, razvoj suradničkih projekata i dijeljenje ideja. Ovaj portal poslužio je učiteljicama kao mrežna platforma pomoću koje su bile u mogućnosti stupiti u kontakt s ostalim učiteljicama u Republici Hrvatskoj i razmijeniti ideje.

Cilj ovog projekta je obilježiti stoti dan škole kroz odabrane sadržaje, kod učenika potaknuti razne vještine, provoditi ideje u djela kroz stvaralaštvo, inovativnost, kreativno korištenje stečenih kompetencija te kritički prosuditi svoje i tuđe radove.

Dan je zamišljen kao dan igre, na način da učenici primjerenim i vođenim aktivnostima ostvaruju odgojno obrazovne ciljeve i ishode u skladu s nastavnim planom i programom te samostalno i timskim radom stječu znanja i vještine. Učenici su pokazali kreativnost u svim područjima stvaralaštva, a ideje su

se nizale jedna za drugom. Sa svojim učiteljicama odradili su 100 minuta sportskih aktivnosti, naučili su kako se piše brojeva na riječ STO na drugim jezicima, međusobno su se zagrlili 100 puta, dizajnirali su naočale i krunu u obliku broja 100, igrali su rimski bingo, prisjetili su se kako je škola izgledala prije 100 godina, izradili su skulpturu od 100 čačkalica i 100 kuglica, pjevali su službeni himnu projekta, napisali su 100 lijepih riječi, nabrojali 100 imenica, glagola i pridjeva, a djevojčice su bile posebno maštovite kad je trebalo zamisliti što bi učinile da su na 100 dana čarobne vile.

Dijete kroz igru uči, upoznaje svijet oko sebe, kreira i stvaralac je. Djetetu treba pružiti mnoštvo poticaja i pustiti ga da što slobodnije i neopterećeno pravilima realizira svoje potrebe i razvije se u cjelovitu osobu. Ovaj projekt važan je svim učenicima, a posebno najmlađima koji su „preživjeli“ prvih 100 dana škole i koji su za „100 dana pametniji i veći“.

Iako se „100. dan škole“ tradicionalno obilježava u Europi niz godina, u Hrvatskoj treću godinu za redom. Učenici OŠ Bakar u ovaj su se projekt uključili prvi put te učenjem kroz igru pokazali da se na kvalitetan način može učiti i bez torbi punih knjiga. ◆

KATEDRA ČAKAVSKOG SABORA “BAKARSKOGA KRAJA” ŠKRLJEVO, OŠ BAKAR – PODRUČNA ŠKOLA ŠKRLJEVO, OBILJEŽAVANJE ROĐENDANA LJUBA PAVEŠIĆA: “SRIČAN TI ROĐENDAN LJUBO!”

Tekst: Tamara Sobol

U ponedjeljak, 29. siječnja 2018. godine u 10 sati, u dvorani Područne škole Škrljevo još su se jednom okupili ljubitelji čakavštine kako bi odali počast Škrljevcu, čakavskom bardu Ljubu Pavešiću.

Bila je ovo prilika da još jednom posvjedočimo suradnji Katedre Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“ i Područne škole Škrljevo.

Prigodni program priredili su učenici i učiteljice područne škole, a pridružili su im se i polaznici škrljevske vrtića.

Još jednim susretom pokazali su da njeguju čakavštinu baš kao što je to činio i naš Ljubo Pavešić.

Nakon kratke svečanosti i zajedničkog druženja uz fritule i čaj, članovi Katedre položili su cvijeće na spomen-ploču na rodnoj kući Ljuba Pavešića.

Neka se čuje naša čakavska beseda. ◆

PODRUČNA ŠKOLA KUKULJANOVO

PRODUŽENI BORAVAK U PŠ KUKULJANOVO DIŠE MALENIM, ALI PUNIM PLUĆIMA

Tekst:
Učiteljice PŠ Kukuljanovo

Produženi boravak u PŠ Kukuljanovo otvoren je tek ove školske godine i već se može pohvaliti interesantnim aktivnostima.

U 12. mjesecu nas je posjetila doktorica Magda Martedić te nam održala kratko i edukativno predavanje „Što i kako učiniti ukoliko nekome pozli” i pokazala kako unesrećenu osobu staviti u bočni položaj.

Donacijom CURAPROXA i ELMEXA osigurali smo četkice i paste za zube koje učenici drže u školi i stječu naviku oralne higijene.

Također smo otvorili i Hotel za pčele samice koje (kako im i ime govori) žive same, ne rade med i ne bodu, ali koje su dobri kukci i važni oprašivači naših biljaka i voćaka u školskom vrtu te educirali djecu o važnosti kukaca oko nas i u prirodi.

O tome smo snimili i kratki film te ga prijavili na natječaj udruge Žmergo (koji se provodi u sklopu projekta Tanjur pun do-

brote), a kojim se kroz niz edukativnih aktivnosti globalnog obrazovanja nastoji omogućiti cjelovit, sveobuhvatan pristup okolišnim, ali i ekonomskim kao i društvenim dimenzijama problematike zagađenja eko sustava. Projekt financira Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a dužu ćemo verziju prijaviti na smotru hrvatskog školskog filma.

Namjera nam je i ubuduće fizički i duhovno oplemenjivati vrijeme provedeno u produženom boravku kako to ne bi bilo samo mjesto pisanja kućnih uradaka već mjesto gdje rastemo i učimo jedni od drugih i uz druge.

Lijepi pozdrav iz produženog boravka PŠ Kukuljanovo. ◆

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

PROSLAVLJEN DAN ŠKOLE

Tekst:
Ivan Šamanić

U povodu Dana sv. Nikole, zaštitnika pomoraca, djece i putnika, 6. prosinca su učenici, zaposlenici Pomorske škole u Bakru te njihovi brojni gosti, prijatelji, kao i umirovljeni profesori tradicionalno i svečano proslavili Dan škole.

U konkatedrali sv. Andrije ap. u Bakru svečanu misu služio je bakarski župnik, vlč. Nikica Jurić na kojoj su bili prisutni učenici, nastavnici i vjernici. Nešto poslije 11 sati održana je svečana sjednica Nastavničkog vijeća na kojoj su nazočili brojni i uvaženi uzvanici. Nazočnima se obratio ravnatelj škole kap. Gordan Papeš koji je pobliže predstavio djelovanje škole i niz zapaženih rezultata i dostignuća kao i brojne projekte zabilježene u posljednje vrijeme. Nadodao je kako Pomorska škola ima dugu tradiciju u školovanju svojih kadrova za potrebe pomorske privrede. Prošla je mnoge mijene i postoji već punih 168 godina te s uspjehom školuje kadrove u pomorstvu i za pomorstvo. Zahvalio se nastavnicima koji ulažu mnogo na-

pora u svom radu i svima onima koji doprinose boljitku ove odgojno – obrazovne ustanove. Spuštanjem vijenaca u more odana je počast svim stradalim, nestalim i preminulim pomorcima u Bakarskom zaljevu. Svečana sjednica popraćena je dinamičnim i dopadljivim programom s pjesmom, riječju, glazbom i revijom u kojem su sudjelovali učenici Pomorske škole. Nazočnima se obratio predsjednik Gradskog županijskog vijeća, Erik Fabijanić zahvalivši se na pozivu i pritom izrekavši mnogo pohvalnih riječi za ovu uspješnu srednjoškolsku ustanovu. Svečanost je završila na školskom brodu Vila Velebita II druženjem i prigodnim domjenkom za uzvanike i umirovljene djelatnike. ◆

OSNOVNA ŠKOLA HRELJIN

AKTIVNOSTI OSNOVNE ŠKOLE "HRELJIN"

Tekst:
Zoran Pavletić

Učenici OŠ „Hreljin“ ove su godine sudjelovali na brojnim natjecanjima na kojima su postigli i zavidne rezultate.

Na Županijskoj smotri likovnog stvaralaštva "LIK" 2018. Marta Šubat (7. razred) osvojila je 1. mjesto u županiji, a Katina Jermaniš (8.a razred) 5. mjesto. Njihovi radovi poslani su na državno natjecanje. Naš učenik Mario Ružić prvi je na županijskom natjecanju iz geografije, a učenici naše škole također su ostvarili veliki i zapažen uspjeh na natjecanju iz hrvatskog jezika, engleskog jezika, informatike, biologije, vjeronauka i matematike. Sudjelovali su i bili uspješni i na LIDRANU, Čakavčičima pul Ronjgi, Grobničkoj skali, natjecanju EAThink CRO - Jedi lokalno, misli globalno na kojem su nagrađeni za naj kameru s filmićem Čuvajmo svijet, natjecanju Crvenog križa te Plavom danu Pomorske škole Bakar.

Osim u školskim aktivnostima, naši učenici su uspješni i aktivni u brojnim izvanškolskim aktivnostima u kojima postižu zavidne rezultate.

Bili smo domaćini Županijskog stručnog vijeća 60 ravnateljica i ravnatelja osnovnih škola Primorsko-goranske županije te im prezentirali MozaBook, najveću obrazovnu platformu koja je stigla u Hrvatsku, te temu o mobingu koju su prezentirali Domagoj Dedić, prof. i Melita Schmitz, prof. dipl. bibl., mentor. Nakon skupa razgledano je gradilište nove školske sportske dvorane i učionica.

Sudjelovali smo na Božićnom sajmu u Bakru te održali svoju Božićnu priredbu. Po prvi put sudjelovali smo i na Međunarodnoj riječkoj karnevalskoj povorci s maskom „Snjegovići“, a organizirali smo i već tradicionalne maškare u školi.

U sklopu terenske nastave posjetili smo Padovu, Trst, Veronu te se upoznali s brojnim znamenitostima ovih talijanskih gradova. Učenici osmih razreda tijekom ekscuzije posjetili su NP Paklenica, Biograd na moru, prekrasne gradove bogate poviješću Trogir, Šibenik i Zadar te izuzetno zanimljiv Sokolarski centar. Povodom Međunarodnog dana tolerancije profesori i učenici posjetili su Riječki islamski centar, a bili smo i na Interliberu te posjetili brojne muzeje, kazališne predstave i obrazovne institucije u sklopu razredne i predmetne nastave.

U školi smo obilježili mnoge važne datume poput Svjetskog dana kazališta, Svjetskog dana pjesništva, Dana borbe protiv plastičnih vrećica, Međunarodnog dana mira, Međunarodnog dana života, Dana zaljubljenih, Međunarodnog dana pismenosti i još mnoge druge. Održali smo i Večer matematike u kojoj su, rješavajući matematiku na zabavan način, sudjelovali učenici, njihovi roditelji i profesori.

U školskoj knjižnici osim obilježavanja važnih datuma tijekom cijele školske godine, raznih edukativno-kreativnih radionica, satova knjižničnog odgoja i obrazovanja, lektirnih radionica, projekta „Čitaj mi!“ i mnogih drugih aktivnosti, povodom Mjeseca hrvatske knjige posjetio nas je i naš zavičajnik, književnik i autor Bijelog klauna, gospodin Damir Miloš. Učenicima trećih i četvrtog razreda predstavila se književnica Ljiljana Došen sa svojom prvom knjigom Velike avanture malog Orehovića. Na spomenutim aktivnostima se zabavljamo i učimo, a „Likovna grupa“ i grupa „Knjižničari“, sukladno godišnjem dobu i datumima koje obilježavamo, zajedničkim snagama uređuju prostor škole kako bi nam uvijek bilo veselo i drugačije. ◆

Božić u Bakru 2017.

Manifestacija pod nazivom „Božić u Bakru“ u organizaciji Grada Bakra i Turističke zajednice Grada Bakra, održava se već osmu godinu za redom, a veselje i božićni ugođaj traju od početka prosinca obilježavanjem blagdana Sv. Nikole pa sve do Badnje večeri kada članovi Društva „Naša djeca“ Bakar i okupljeni građani već tradicionalno kite bor na trgu Vrata u Bakru.

I ove su godine u manifestaciji sudjelovale brojne udruge, ustanove i pojedinci s područja grada Bakra, a u bogatom programu moglo se pronaći mnoštvo zanimljivog sadržaja za djecu i odrasle. Početkom prosinca uživali smo u dočeku konvoja brodova na Masarykovo obali i time obilježili početak manifestacije i blagdan Sv. Nikole, dok su najmlađi s tetom Josipom Lazarević, u Gradskoj knjižnici Bakar u sklopu nacionalne kampanje Čitaj mi!, čitali priče o zaštitniku pomoraca, djece i siromašnih. Kako to obično biva u božićno vrijeme i u našem smo gradu, točnije u Domu kulture „Matija Mažić“, uživali u zvuku božićnih pjesama na koncertu muške i ženske klape Kastav, pjevušeći s njima poznate nam skladbe. U božićnoj glazbi uživalo se i u Domu kulture u Hreljinu, na tradicionalnom koncertu zbora „Sloga“ i njihovih gostiju koji su nam kao i svake godine prekrasnim izvedbama ispunili jednu pred-

božićnu večer. Pjesma se čula i na koncertu u crkvi sv. Josipa u Praputnjaku gdje su o Božiću, našim običajima i božićnim radostima pjevali Dječji zbor Praputnjarski slavići, Lucija, Ivan i Martina, Župni zbor sv. Josipa, Praputnjak, Župni zbor sv. Andrije, Bakar i Međužupni zbor Trisagion. U Domu kulture Škrljevo mogli smo osjetiti i vidjeti dječju radost i smijeh kroz pjevanje, recitacije, igrokaze i mnoštvo marljivo pripremljenih božićnih točaka kojima su dječji vrtić „Pčelice“ i dječji vrtić „Bambi“ svim veselim uzvanicima i gostima prenijeli duh božićnog raspoloženja onako kako samo to djeca znaju, iskreno i s radošću. Na Božićnom sajmu u Bakru, uz originalnog i nadasve zabavnog voditelja programa Alena Polića, također smo uživali u marljivo pripremljenim božićnim izvedbama naših udruga, vrtića i osnovnih škola te ručnim radovima i domaćim proizvodima udruga, ustanova i pojedinaca iz našega kra-

ja. Ususret Božiću otvorena je i izložba keramike „Dijalog“ autorica Vesne Troskot i Nevenke Frančišković u Galeriji Atelje Paulić, a ugostili smo i glumce iz kazališta „Snješko“ koji su na radost mnoge dječice izveli zanimljivu i veselu kazališnu predstavu „Princeza i svinjar“ u kojoj su uživali i veliki i mali. Kao i svake godine, u našem Gradskom

vrtu u Bakru družili smo se uz zvuke harmonike, pjesmu i prigodnu marendu – bakalar, kolače i kuhano vino... I na kraju, naša manifestacija „Božić u Bakru“ završena je uz prekrasno tradicionalno kićenje bora i druženje, zahvaljujući Društvu „Naša djeca“ Bakar. ♦

BOŽIĆNO - NOVOGODIŠNJI KONCERT

„Sloga“ i gosti

Tekst: Ana Sošić

Tradicionalni Božićno – novogodišnji koncert mješovitog pjevačkog zbora Kud-a „Sloga“ i gostiju održan je 17. 12. 2017. god. u Domu kulture u Hreljinu. Svečani koncert realiziran je pod pokroviteljstvom Grada Bakra i Turističke zajednice Grada Bakra, organizatora manifestacije „Božić u Bakru“, u okviru koje je održan ovaj događaj te uz potporu Vijeća mjesnog odbora Hreljin.

Tijekom veselog i raspjevanog programa izmjenjivali su se brojni, dobro raspoloženi izvođači pjevajući lijepe, tradicionalne, božićne i zabavne skladbe. Našlo se tu za svakoga ponešto pa je prisutna publika uživala u raznolikom repertoaru. Pod dirigentskom palicom zajedničkog maestra Ivana Nina Načinovića i uz instrumentalnu pratnju mladog pijanista Matea Žmaka, nastupili su mješoviti pjevački zborovi Kud-a „Sloga“ i Kud-a „Martin Matetić“ iz Jadranova. Solo dionice otpjevale su mlade, nadarene pjevačice ženske klape „Hreljin“, Lucija Rajnović i Ana Gla-

sonović. Zatim je uslijedio nastup renomirane muške klape „Škrljevo“, a potom i dobro uvježbanih, veselih svirača tamburaškog sastava „Maistral“ iz Crikvenice. Nastupila je i najmlađa sekcija Kud-a „Sloga“, ženska klapa „Hreljin“, koju već 19 godina, od samog osnutka, uspješno vodi Ivan Nino Načinović. Kud „Sloga“ poziva na svoje koncerte i mlade talentirane glazbenike sa željom da se predstave široj javnosti. Ovom prigodom nastupila je mlada i perspektivna učenica OŠ „Hreljin“ Martina Talan, koja je pred domaćom publikom prvi put izvela dvije skladbe na orguljama. Cjelokupnu su atmosferu dodatno podigli, odličnim solom i zajedničkom izvedbom, pjevačica zabavne glazbe Katja Budimčić Sabljari i član zbora Riječke opere HNK

Ivana pl. Zajca, Martin Marić. Program je vodio Mario Lipovšek Battifiaca koji je neumorno animirao izvođače i gledatelje te svojim dosjetkama upotpunio ovu lijepu i zabavnu večer. Koncert je završio prigodnim čestitkama koje su nazočnoj publici uputili gradonačelnik Grada Bakra, Tomislav Klarić, predsjednik Vijeća mjesnog odbora, Dubravko Beretin, i Ana Sošić, predsjednica Kud-a „Sloga“ iz Hreljina te zajedničkom pjesmom svih izvođača kojima se pridružila i oduševljena publika. ♦

Izložba keramike u galeriji Paulić

Tekst: Ivan Šamanić

U prosincu 2017. g., uoči Božića u prostoru galerije Paulić u Bakru, organizirana je izložba pod nazivom „Dijalog“. Publici su se predstavile članice udruge Art Raku – Dodir, Nevenka Frančišković i Vesna Troskot izloživši radove ukrasne keramike - oslikane posude, vaze, ribe, tanjure, zdjele, voće, kuglice i druge predmete izrađene od gline raznim oblicima urezivanja, premazivanja, glaziranja i bijeljenja. Na otvorenju izložbe, pozdravne riječi

posjetiteljima je uputio mladi umjetnik i vlasnik galerije Ivan Paulić, dok su o temi i postavi izložbe govorile autorice. Naslov izložbe „Dijalog“ govori o dugogodišnjem druženju i raznim oblicima suradnje te o kontinuiranom zajedničkom sudjelovanju ovih marljivih umjetnica na brojnim kolonijama i skupnim izložbama u županiji i izvan nje. ♦

PRIGODNO DARIVANJE DJECE POVODOM BLAGDANA SVETOG NIKOLE

Tekst:
Gabrijela Mitić

Kao i svake godine do sada, Sveti Nikola pohodio je našu djecu u prosincu 2017. godine. Podijeljeno je preko 400 prigodnih darova za naše najmlađe stanovnike. Sveti Nikola je poklone podijelio po svim mjesnim odborima, uz pomoć članova KUD-a Primorka iz Krasice, koji su prigodnom predstavom djeci pokazali kako dobro pobjeđuje zlo, kako lovac i vuk mogu biti prijatelji, a krampusica ne dijeli šibe već dobre savjete.

Za nešto stariju djecu, točnije za učenike od prvog do četvrtog razreda osnovnih škola Bakar i Hreljin te područnih škola iz Kukuljanova, Škrljeva, Krasice, Praputnjaka i Zlobina, 05. prosinca u Domu kulture „Matija Mažić“ u Bakru, s početkom u 10,00 sati održana je priredba „U laži su kratke noge“ u izvedbi Kulturnog centra Kalvarija – Ri Teatra. Nakon poučne i interaktivne predstave, i ovdje je Sveti Nikola posjetio djecu, točnije njih 330 i podijelio im slatke pakete i slikovnicu „To ti nije riba/to ti ni riba“ autorice Barbare Argentin Štiglić, koja je pisana na književnom hrvatskom jeziku i na čakavskom narječju. Uoči samog dana svetog Nikole, gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić i zamjenik gradonačelnika Tomislav Dundović obišli su sve vrtiće na području Grada i darivali djecu slatkim paketima.

No, tu nije kraj prosinačkim darivanjima. U ponedjeljak, 11. prosinca održana je predstava za polaznike dječjih vrtića Bakar, Pčelice i Bambi u Domu kulture Škrljevo u izvedbi Teatra Oz, dok je u nedjelju, 17. prosinca u sklopu Božića u Bakru održana predstava H. C. Andersena „Princeza i svinjar“ u izvedbi Kazališta Smješko iz Zagreba.

Predstava je bila namijenjena djeci vrtićke dobi i nižim razredima osnovne škole, a osim same predstave, djecu je posjetio i Djed Božićnjak te ih darivao slatkim paketima. Za organizaciju predstava i nabavku svih paketa utrošeno je 90.000,00 kn koje su bile osigurane u Proračunu Grada Bakra za 2017. godinu. ♦

BOŽIĆNA ČAROLIJA MALIH PČELICA

Tekst:
Ika Sep

Najljepše godišnje razdoblje, razdoblje iščekivanja rođenja maloga Isusa i božićnog darivanja, kićenja bora obilježili smo prigodnom priredbom u Domu kulture Škrljevo u sklopu manifestacije Advent u Bakru.

Prekrasne Božićne pjesme, recitacije, igrokaz i ples u izvedbi malih Pčelica oduševile su brojnu publiku u Domu kulture Škrljevo koja je na kraju zajedno sa svom djecom zapjevala i zaplesala najdraže Božićne pjesme. Božićno raspoloženje proširilo se po cijelom Škrljevu, pa smo nastavili širiti ga i dalje, u Bakru, na nastupu povodom Adventa te se može reći da su naša vrijedna dječica zaista napravila pravi veliki svečani doček Božića.

Nakon božićnih blagdana zima je pokazala svoje zube i zabijelila Delnice koje smo posjetili s veselim vlakom Tin Express! U vlaku je prevladavala pjesma, igre i dobra zabava, a nakon šetnje po Delnicama ponovna vožnja svome kraju uz Djeda Božićnjaka, poklone i njegove pomagače. Nekima je ovo bila prva vožnja vlakom, a još Božićni vlak bio je pravi doživljaj za vječno pamćenje. ♦

PETO GODIŠNJE DOBA VA NAŠEMU KRAJU

Najdraže, peto godišnje doba ili takozvano maškarano ludilo zaludelo je i sa mesta i sam grad, va Gradu Bakru. Saku subotu do jutra se tancalo i kantalo na maškaranemin tancemin va Domu kulture Škrljevo i Domu kulture na Hreljinu va kemini su domaćini ugodili brojne maškarane grupi pa su tako dragi gosti bili: Pehinarski feštari, K. G. Siti i pijani, K. G. Lako ćemo, K. G. Čiket i dr.

Maškarane grupi našega kraja i ovo su leto predstavljale Grad Bakar na Međunarodnoj riječkoj karnevalskoj povorke i svojemin originalnemin maskamin, semin prisutnemin, ali i onemin ki su ih pred televizijun pratili, prenesle dašak jubavi i veselja ko sako mesto gaji prema maškaranemin običajemin. Va saku je maškaru uloženo puno truda i volji pa su nan tako Bakarske maškari javile: „Celih mesec dan smo kostimi šili da bi na Korzu indijanci bili. Lipo smo se zabavili, a ni gladni nismo ostali. Mesto

Eda, Pape je glavni kuhar bil i seh nahranil. I vrime nas je poslužilo, ni kiše ni snega ni bilo!“

Škrljevske maškari su nan pukazale da je celi svit jedan veli rulet. Svojemin su kostimin i z tancon seh i zavrtele, kako to samo maškari i moru. Najzad su i si drugi doživeli, kako su nan z svojjen naslovon i sami poručili: Svit se vrtil ko rulet.

Karnevalska grupa „Krasica pa Rio“ je ko i sako leto va duhu Ria i z latino ritmon, koga njegujujo još od samoga po-

četka, na maškaranu Korzo došla va forme rožic, ali ne bilo kakoveh več famoznoga maka, Opijuma ki je opijal va več prepoznatljiven šljokičasten sjaju. Karnevalska grupa Čočman Express ovo se je leto predstavila z maskun „Čočmani“ po koj je, kako su nan povedali, njihova grupa i dobila ime. Pred dvajset let su z istoimenun maškarun oduševili maškaranu Korzo pa su, ponavljajuć masku, na taj način obilježili okruglu obljetnicu osnivanja karnevalske grupi i svojeh feštarskeh pohodi.

Kukuljanski čarleston nas je vrнул va rana leta 20. stoljeća kad je Čarleston obuzel seh od modi obučivanja, do tanca i stila življenja. I publika se rada zavrtela š njimin, aš ča reć, ni mira kad čarlston svira.

„Korzo“ j' pasalo pa su se na mesopusni utorak maškari svojemin meštanemin pukazale, mesopusta za se okrivile i najzad ga spalile. ♦

Udruga umirovljenika Grada Bakra

MAŠKARANI PENZIČI

Tekst: Ivan Šamanić

U ovogodišnjoj, osmoj po redu, maškaranjoj povorci umirovljenika sudjelovale su osobe iz svih mjesta Grada Bakra. Ove lijepe tradicionalne običaje, 28. siječnja ove godine, organizirala je Udruga umirovljenika Grada Bakra u suradnji s TZ Bakar, a pod pokroviteljstvom Grada Bakra.

Po lijepom, sunčanom vremenu povorka maškara, njih više od osamdeset, okupila se na Žalu ribara i prošetala ulicom Primorje uz pratnju tamburaša Žažara iz Zlobina i natrag te se uputila u Dom kulture „Matija Mažić“. U defileu su sudjelovali penziči iz sedam podružnica: Bakra, Krasice, Škrljeva, Hreljina, Praputnjaka, Zlobina i Kukuljanova. Među maškarama se moglo vidjeti maske Valentinovo, Vještice, Džingis Kana, Baby-Boom, Rožice, Indijance, Neptuna i sirene. Veselje i ples, uz raspoložene tamburaše iz Zlobina, nastavljeno je u bakarskom Domu uz nezaobilazne fritule, kuhano vino i čaj. Kao i uvijek, maškaranu povorku pratio je bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić koji se u ugodnom prostoru Doma družio s umirovljenicima do kasnih večernjih sati. Na kraju se pokazalo, po tko zna koji put, da su umirovljenici, iako već u poznim godinama, još vitalni i svojom aktivnošću pridonose očuvanju ove, u Primorju duge i lijepe tradicije. ♦

Udruga Naša Djeca

PETO GODIŠNJE DOBA

Tekst: Maja Dujmić Pavletić

Zimski praznici u Društvu „Naša djeca“ Bakar su radni s mnogo aktivnosti.

Prvo ovogodišnje maškaranog gostovanje bilo je u Crkvenici. Djeca su sudjelovala na karnevalu u prošlogodišnjoj masi „Četiri godišnja doba“. Lijep, sunčan dan bio je garancija za dobru zabavu.

Kruna maškaranih događaja je sudjelovanje na Mićem riječkom karnevalu. Ovogodišnja maska pod nazivom „Mala Perla“ predstavljala je vesele Indijance. Članice i djeca su sve svoje slobodno vrijeme tijekom prosinca i siječnja koristili za šivanje i izradu maske. Vrijeme je proteklo uz zabavu, smijeh i druženje. ♦

MAŠKARE U NAŠEM VRTIĆU

Tekst: Ksenija Tomac

U vrijeme karnevala svake se godine za djecu u našim vrtićima organiziraju kostimirane zabave. Uz veselu glazbu i ples, fritule i čaj, djeca imaju priliku na trenutak biti netko drugi. S neskrivenim zanimanjem i oduševljenjem djeca se presvlače i pokazuju svoje maske. Biti dio Riječkog karnevala veliko je zadovoljstvo, kao i sudjelovanje u karnevalskoj povorci na Korzu na kojoj smo se ove godine predstavili kao „Snje-guljice i patuljci“.

Predstavnici naše maske sa svojom su odgajateljicom krenuli put gradonačelnika Rijeke te mu uručili poklon, kako to opća kultura nalaže. Potom je uslijedilo i kraće karnevalsko druženje uz fritule i sok. Dok su male maškarike prodefilirale u Dječjoj povorci pod budnim okom odgajatelja, u stopu su ih pratili i mame, tate, nonići i none. Na Delti, u prostoru Ex porta nas je, nakon dugog predstavljanja, čekala okrepa uz krafne i sokove, glazbu i ples. Nakon kraćeg zadržavanja, krenuli smo put naših kuća. Ove smo godine također sudjelovali i na maškarama u Crikvenici. Predstavili smo se kroz cijelu Crikvenicu i završili na Trgu. Imali smo i goste. Vrtić „Škrljevo“ su i ove godine posjetili Kukuljanski zvončari, koji su uz glasno

udaranje tjerali zimu s naših područja. U vrtiću „Hreljin“ bodrio nas je „Čočman express“, a u „Fijolici“ školarci i DVD Bakar. Na kraju karnevalskih zbivanja sudili smo našim pustima, jer u svakom objektu, a imamo ih tri, vrijedne su ruke naših odgajatelja i djece napravile po jednog takvog, koji je kriv za sve naše nezgode koje su se dogodile tijekom godine.

Druženje smo nastavili uz pjesmu, ples i prigodno čašćenje.

Već sada razmišljamo o maski za sljedeći karneval jer maškare, kao dugogodišnja tradicija našeg kraja, žive u nama cijelu godinu! Kažu stari ljudi: „Na mladima svijet ostaje“, a mi se trudimo da se takva „užanca ne zatare“! ♦

DV Pčelice

MAŠKARANE PČELICE

Tekst: Ika Sep

Zima nam donosi i veselje maskiranja, pretvaranja u razne bajkovite i ostale zanimljive likove svakoga petka na velikoj fešti u našem vrtiću, a nakon dobre pripreme slijedili su posjeti karnevalima. Prvi na redu nam je bio tradicionalni posjet Halubajskom karnevalu u, ove godine, jako veseloj maski Banana u pidžami! Halubajski karneval bio je zagrijavanje za najveći, Riječki karneval na kojemu smo ponovno pobrali simpatije i puno pljeska za naše vesele glazbene plesne korake! Radi zime, morali smo se dobro isplesati i skakutati, ali veselim Bananama ništa nije bilo teško, osim činjenice da nam je ove godine maškaranu ludilo kratko trajalo, pa s nestrpljenjem jedva čekamo novu masku i novi karneval! ♦

Zvončari

ZVONA I KANAT ZA BAKARSKI KRAJ

Tradicionalnom zvončarskom smotrom „Zvona i kanat za bakarski kraj” Kukuljanski zvončari, uz bučnu pratnju brojnih gostujućih „zvona”, 27. su siječnja proslavili jubilej - 10 godina možda ne najstarije, ali sigurno najglasnije bakarske udruge.

O kupljanjem kod Doma kulture na Kukuljanovu počela je tradicionalna 6. zvončarska smotra „Zvona i kanat za bakarski kraj”. Ovogodišnjem pozivu Kukuljanskih zvončara odazvali su se: Grobnički dondolaši, Zametski i Munski zvončari, Griški krabunosi te grupa Čočman Express.

Tijekom dana „bučna” se povorka od dvjestotinjak sudionika, na radost razdraganih mještana, kretala kroz Kukuljanovo, trasom koja je lani zamijenila znatno dužu rutu od Kukuljanova preko Škrljeva i Krasice do Bakra, što je naišlo na odobravanje svih sudionika.

„Zvona i kanat za bakarski kraj” ove se godine održavala u slavljeničkom tonu. Naime, Kukuljanski zvončari proslavili su veliki jubilej - prvih 10 godina od službenog osni-

vanja udruge, koja je u kratko vrijeme izrasla u jedan od prepoznatljivih brendova čitavog bakarskog kraja.

Udruga je osnovana prije deset godina, ali zvončarska tradicija na Kukuljanovu je po starim zapisima puno duža.

„Prolazeći kroz naše Kukuljanovo, radimo šušur u selu. Guštamo u ovome jer to volimo. Tako smo odgojeni. Bakarski kraj je poznat po maškaranju i mi želimo tu tradiciju prenijeti na mlade, kao što su je naši stari prenijeli na nas”, naglasio je Vanja Mičetić, predsjednik Kukuljanskih zvončara.

Nakon obilaska mjesta sudionici su stigli na cilj, ispred Doma kulture na Kukuljanovu, gdje su ih dočekali mještani i voditelj Alen Polić. Rođendanska fešta nastavila se navečer u Domu kulture uz „Trio Vox”. ♦

KNJIŽNIČNI FOTOVREMEPLOV

OD BURE DO BURE

2017.

U rujnu, u knjižnici „Marka Marulića“ u Splitu, predstavljena je knjiga iz naše izdavačke djelatnosti u Biblioteci Vladislović **„Bakar, Kameni zaljev Dobre nade“** autora **Čedomila Šimića i Mejrema Reuter**.

Koautorica i glavna urednica knjige Mejrema Reuter, splitskoj je publici predstavila Bakar onako kako ga vide sami autori u svom inspirativnom doživljaju.

U sklopu obilježavanja manifestacije Mjesec hrvatske knjige doživjeli smo:

15. 10. DO 15. 11.

Izložbu likovnih ostvarenja „Igra s bojama“ Nikole Vukelića

Obzirom da ne govori, trinaestogodišnji dječak s poremećajem iz autističnog spektra Nikola Vukelić, svojim nas apstraktnim slikama, kombinacijom boja i tehnika, uvodi u svoj emotivni svijet s jakom individualnom porukom.

19. 10.

Putopisno predavanje uz promociju knjige „1000 dana ljeta“ Tomislava Perka

Mladi hrvatski putopisac Tomislav Perko poveo nas je na putovanje svijetom. Zadivljujućom magijom izvrsnog pripovjedača, uz čarobne fotografije sa svojih putovanja, poučio nas je neustrašivosti i hrabrosti koje su uvijek neraskidive sljedbenice radoznalosti našeg unutarnjeg bića, ukoliko se usudimo sljediti ga... Zajedno s Perkom, bilo je lako i jako, jako zabavno!

02. 11.

Edukativno predavanje „Važnost obiteljskog odgoja“ Irene Jelenić Aćimović

S puno topline u srcu, za djecu i o djeci, o „Važnosti obiteljskog odgoja“ poučila nas je djelatnica Dječjeg vrtića Bakar, mag. paed. Irena Jelenić Aćimović. Razumijevanje, podrška, uživanje, ohrabivanje, odrastanje... ključne su riječi, a ujedno i poruke upućene roditeljima, odgajateljima i svima koje dječji svijet iole dodiruje.

Kulturne manifestacije namijenjene DJECI

28. 9.

„Velike avanture malog Orehovića“ Ljiljane Došen

Kroz predstavljanje romana prvijenca, namijenjenog djeci i odraslima, upoznali smo književnicu Ljiljanu Došen. U liku svojeg romana malog Orehovića, autorica nas vodi u svoje djetinjstvo, skreće pozornost na običaje i tradiciju, priča nam priče i poslovice, a sve to na vrlo zabavan način, kako to samo i umije mali Orehović. Uz autoricu, roman je predstavila draga nam gošća Milanka Gudac iz susjedne Kraljevice.

U ZIMSKIM MJESECIMA

...družili smo se s tetom Josipom Lazarević i Društvom „Naša djeca“ Bakar

U sklopu nacionalne kampanje „Čitaj mi“ koja se već tradicionalno održava svakog prvog ponedjeljka u mjesecu, družila su se djeca s tetom pričalicom Josipom Lazarević, slušajući priče

Čitaj mi! Čarolija zagrljaja i DND radionica

„Čarolija zagrljaja“, i „Sveti Nikola“, a svoja su kreativna umijeća i rukotvorine ogledala u kreativnim radionicama...

U povodu Dječjeg tjedna pridružilo nam se Društvo „Naša djeca“ Bakar koje nam je u studenome priredilo bajkaonicu i radionicu Sreća.

I zaista je s djecom uvijek sretno i veselo!

2018.

Nakon siječanjske Revizije knjižnične građe i zatvorenosti za građanstvo vratili smo se u svakodnevnicu i nastavljamo s kulturnim manifestacijama pa smo uz međunarodni Dan žena javnosti ponudili **izložbu reprodukcija „Ženska ljepota“ poznatog hrvatskog slikara Vlahu Bukovca.**

Predstavljenje knjige Bakar, Kameni zaljev Dobre nade

8. 3.

Materi naše pokojne, recital Jadranke Ajvaz

Na sam Dan žena, „z teplinun va srcu i velen štimanjen, domisleli smo se“ kroz recital Jadranke Ajvaz, „Materi naše pokojne“. Kroz suptilnu, emotivnu i nježnu interpretaciju pjesama Branke Vidas Golubice i sjećanja na negdanji život naših nona, majki, pranona i pramajki oživjeli smo lik žene unutar obitelji, zajednice i kraja iz kojega smo izrasli.

„Čitaj mi!“

S tetom Josipom Lazarević,

u veljači (ponedjeljak, 5.)

smo bili u Zimskoj potrazi kroz istoimenu priču nakon koje smo izrađivali pravi, pravcati snijeg,

u ožujku (ponedjeljak, 12.)

je uslijedila Fina Nina, nakon koje smo svi bili jako fini....

Dolores i Jelena

Književni susret s Ljiljanom Došen

Tomislav Perko - putopisno predavanje

Važnost obiteljskog odgoja-Irena Jelenić Aćimović

Igra s bojama-izložba N. Vukelića

KK Škrljevo

Škrljevo na završnici Kupa Krešimira Ćosića

Tekst: Alen Miculinić

Pobjedom kod kuće, protiv zagrebačke Hermes Analitice, Košarkaški klub Škrljevo ostvario je najveći uspjeh u povijesti kluba i bakarskog sporta – plasman na završnicu kupa Krešimira Ćosića!

Završnica je održana u Zadru od 14. do 17. 02. 2018. te su se uz Škrljevo plasirali još i Cedevita, Zadar, Cibona, Zabok, Borik, Šibenik i Zagreb.

Uz izravne TV prijenose (HRT i ArenaSport), završnicu su pratili brojni mediji koji su napravili nekoliko reportaža o Škrljevu, košarkaškom fenomenu među velikanima. Sav sportski i košarkaški svijet tih je dana bio u Zadru pa su obavljani brojni razgovori o budućnosti košarke, sporta i plana Škrljeva u najelitnijem natjecanju. Drugog dana turnira slijedila je i naša utakmica protiv velike Cibone. Dočekali smo je s bolesnim trenerom Rajkovićem koji je nažalost ostao u hotelskoj sobi te je utakmicu vodio pomoćnik Mirko Ščekić. Iako je Škrljevo loše stajalo u svim predviđa-

njima protiv Cibone, zeleni su dečki odigrali odličnu utakmicu i dobro namučili bivšega dvostrukog prvaka Europe. Već u prvoj četvrtini Škrljevo vodi deset poena razlike, Cibona sustiže prednost, da bi u drugoj četvrtini Bakrani ponovno otišli na devet poena prednosti, međutim Cibona do poluvremena smanjuje razliku i Škrljevo vodi samo 39:36. Drugo poluvrijeme protječe u izjednačenoj igri, da bi nakon tehničke pogreške Škrljeva i isključenja Konjevića, Cibona to iskoristila i stekla prednost za završni rezultat 72:80 i prolazak u polufinale. Ostaje nam žal za propuštenom velikom prilikom za iznenađenje, međutim, ponosni smo što smo pružili odličan otpor i ispustili Cibonu u posljednjim trenucima utakmice. Do

kraja turnira, Cibona je pobijedila i domaćina Zadra, dok je u finalu izgubila od osvajača Kupa, također Zagrebačke Cedevite.

U prekrasnoj dvorani Krešimira Ćosića na Višnjiku, naši su košarkaši imali glasnu podršku 20-ak navijača Škrljeva koji su kombijima i autima stigli u Zadar pružiti podršku svojim dečkima. Navijačka skupina zelenih bila je zanimljiva i medijima koji su napravili par priloga o odličnoj podršci s tribina za Škrljevo. Hvala još jednom svima koji su došli u Zadar i podržali klub, kao i onima koji su nas pratili putem TV ekrana, a Škrljevo nastavlja dalje, prema visokom plasmanu u Hrvatskom prvenstvu. ♦

Katedra Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“

IV. Dani Josipa Marohnića

Tekst: Ruža Cipro Dragičević

Fotografije: Milorad Sirotić

Budući da je jedan od najprepoznatljivijih i najzaslužnijih iseljenika bio Hreljan Josip Marohnić, Katedra je 2014. g. oformila manifestaciju pod nazivom „Dani Josipa Marohnića“ s namjerom da se svake godine, na dan njegova rođenja održe „Dani Josipa Marohnića“ na kojima će istaknuti znanstvenici, ali i svi zainteresirani koji se bave tematikom iseljavanja, izložiti rezultate svojih istraživanja, ili pak, nastupiti s iseljeničkim pričama, stvaralaštvom i sl.

Tako su, četvrti po redu, „Dani Josipa Marohnića“ održani 11. studenog 2017. g. u Domu kulture u Marohnićevu Hreljinu, i to u suorganizaciji Katedre, MO Hreljin i Kulturno-umjetničkoga društva „Sloga“ iz Hreljina. Glazbeno-scensku i poetsku večer „Iseljenišvo kroz stihove, pjesmu, pisma i zapise Radovana Tadeja“ svojim nastupom upriličili su Robert Kurbaša, Alen Polić, Dragica Kolombo i Silvija Blažina.

S velikom pažnjom i emocijom pratili smo djelo u kojem su se isprepletale dokumentarno potkrijepljene povijesne priče zlobinskih i hreljinskih iseljenika i pjesničko umijeće pjesnika Radovana Tadeja.

Već tradicionalno, ovu nadahnutu i emotivnu večer otvorili su svojim pjevanjem mješoviti zborovi KUD Sloga Hreljin i KUD Martin Matetić Jadranovo.

Posebno dojmljiv i emotivan bio je nastup drage nam Dragice Kolombo koja je, uz pomoć Alena Polića, pripremila i ispjevala pjesmu „Sinoć spazih“ autohtonim „na tanko i debelo“ dvoglasjem. Iako je Dragici falio drugi glas, ipak nam je otpjevala i dočarala davno zaboravljeni način „pivanje“. Alen i Dragica poručili su nam da bi bilo vrijedno sačuvati barem uspomenu i zapise pučkog pjevanja - ovih bisera naše baštine.

Stihove pjesama Radovana Tadeja i dokumentarne tekstove o hreljinskim

i zlobinskim iseljenicima uvjerljivo i posebno nadahnuto govorili su Silvija Blažina i glumac Robert Kurbaša.

Zaslugom Radovana Tadeja koji, neumorno, već više od dvadeset godina istražuje, zapisuje i održava živom i aktualnom temu iseljeničtvo, zapisana je pjesma „Sinoć spazih“ kojom je istovremeno sačuvana i uspomena na jednog iseljenika.

Već četvrtu godinu za redom kroz ovaj projekt Katedra se posvećuje istraživanju, zapisivanju i ukazivanju na potrebu povezivanja s iseljenim Hrvatima, s posebnim naglaskom na iseljenike iz Primorja u želji očuvanja ovog značajnog dijela povijesti i života bakarskoga kraja, ali i cijele Hrvatske. ♦

KUU Sklad

PJEVAJ SKLADNO SKLADE

Proslava 140. godišnjice KUU Sklad

Tekst:
Dunja Vladislović

Prije 140 godina, Bakar je prednjačio kao jedan od najrazvijenijih gradova u Hrvatskoj, kako u gospodarskom i društvenom, tako i u kulturnom smislu. Od tada se, nažalost, mnogošto promijenilo; ekonomski okvir, nekoliko država, društveno-političko uređenje, ali ponajviše sam način života. Svijet nikada nije bio povezaniji, a istovremeno susjedna se mjesta doimaju sve udaljenijima. Iskreni zanos kojim su se naši sugrađani društveno angažirali prije 140 godina danas se rijetko nalazi. Negativni trendovi u društvenom životu odrazili su se i na sam kulturni dragulj grada Bakra, „Sklad“, koji je kroz svojih 140 godina pretrpio nekoliko prekida u svom djelovanju. No to nije spriječilo „Sklad“ da više puta iznova ustane iz pepela poput mitskog Feniksa te da ponovno oživi kao čuvar bakarske kulturne baštine i kao ogledalo ljubavi Bakrana prema svome gradu.

Tim je veća odgovornost bila na članovima Sklada da upriličie dostojno obilježavanje 140. rođendana svoje udruge, a s ponosom možemo reći da su u tome u potpunosti uspješili!

Proslava je započela 12. 11. 2017. svečanom misom za sve članove Sklada, predvođena velečasnim Nikicom Jurićem, koju su u koncertnom maniru otpjevali članovi Komornog sastava Sklad i župnog zbora Sv. Andrija. Velečasni Nikića Jurić naglasio je važnost postojanja Sklada i njegovog aktivnog djelovanja, kako u društvu tako i u našoj župnoj zajednici, te je članovima Sklada poklonio križ kao poticaj na ustrajnost u daljnjem radu te sliku sv. Andrije pod

čiji ih je zagovor stavio. Velečasni je naglasio da u svom promicanju zajedništva, kulture i glazbe imaju njegovu i potporu cijele župne zajednice.

Subotnji koncert Mješovitog zbora Sklad označio je završetak dvotjedne proslave dostojne 140-godišnjeg bakarskog kulturnog bisera, Sklada, i samog Bakra. Program je osmišljen kao mozaik glazbenih, književnih, audio-vizualnih slika Bakra. Koncert je započeo neočekivanim spektaklom: talentirani student Petar Štrbac odsvirao je nekoliko popularnih pjesama pomoću Teslinog transformatora. Nastojao je munjama prikazati vibracije žica na gitari. Otkriće takvog transformatora datira iz vremena kada je Sklad bio u naponu snage, a dao nam je viziju modernog pjevačkog društva kakvim Sklad želi biti. U nastavku su Mješoviti pjevački zbor Sklad i ženska sekcija MPZ Sklad izveli širok spektar skladbi različitih žanrova i tako pokazali da Sklad njeguje 140-godišnju tradiciju, ali se kroz moderne pjesme nastoje približiti i mlađim generacijama. Između blokova pjesama publici su se obratili predstavnici nekadašnjeg vodstva Sklada, simpatizera i zaslužnih članova, te bakarskih udruga. U ime prijateljskih zborova, Skladu su čestitali predstavnici nastarijeg pjevačkog društva u RH, PHPD Zora iz Karlovca. Bakranima dragu poeziju Ante Martinića čitale su njegove kćeri i unuka, a projicirani su i isječci iz filma „Bakar – 4 godišnja doba“ u kojem su Bakrani prije 10-ak godina izrazili svoja razmišljanja o Bakru. Koncert su upotpunili i članovi „Sekcije

za vizualne umjetnosti Sklad“ koji su uz koncert pripremili i skupnu izložbu radova.

Svojim su nastupom Skladov rođendan uveličali gosti, dragi prijatelji Sklada, Katja Budimčić-Sabljar (sopran) i Marko Fortunato (tenor) uz klavirsku pratnju dirigentice Nine Simčić. Pojedinačnim izvedbama i duetom očarali su bakarsku publiku, a u završnoj izvedbi „Kola“ iz Gotovčeve opere „Ero s onoga svijeta“, pridružili su se zboru i tako bakarsku publiku podigli na noge.

Zbor je vodila dirigentica Nina Simčić. U zboru je pjevao i dirigent komornog sastava i crkvenog zbora, Mladen Cvijanović, a korepetitorica je bila Borjana Pantelić-Skladany. Gordana Kovačević je jedna od konstanti u Skladu. Već dugi niz godina, voditeljica je Skladovih koncerata, pa je tako i ove godine lijepim riječima fluidno vodila proslavu.

Predsjednica Sklada, Dunja Vladislavić, prije svih pozdravila je članove Sklada: „Ponosna sam što imam privilegiju predsjedati 140-godišnjim kulturnim biserom Bakra, što mogu stajati u plejadi odličnih prethodnika, što mogu surađivati s divnim pjevačima i ljudima, entuzijastima koji spremno poklanjaju svoje vrijeme i trud da bi za Sklad, Bakar i sve vas, stvorili nove vrijednosti. Uvijek se može više i bolje. Uvijek težimo rasti kao pjeva-

či, ali i kao ljudi. Svaki ostvareni cilj otvara nam nove mogućnosti i potiče nas da i dalje dajemo sve od sebe.

Takav stav zahtijeva trud, predanost i mnogo vremena. Takav stav iziskuje od svakog člana da Sklad stavi rame uz rame sa svojim osobnim problemima i težnjama, te da ga učini temeljnim dijelom svog života. Takav stav iziskuje i ljubav. Ljubav prema umjetnosti, ljubav prema svojoj zajednici, prema svome gradu – prema Bakru. Sve to, pa još i više, ja vidim u svakome od svojih kolega, svojih prijatelja, članova Sklada. Na tome sam im beskrajno zahvalna.“

Vrata Sklada otvorena su za sve ljude koji imaju želju kulturno se izraziti u našim postojećim sekcijama: Mješoviti zbor, Komorni sastav te Sekcija za vizualne umjetnosti, ali Sklad je također spreman prigrliti i drugačije kulturne izričaje te, kroz neko vrijeme, otvoriti i nove sekcije prema iskazanom interesu članova slijedeći 140-godišnje geslo: „Skladno naprijed!“

Naprijed u stvaranju kvalitetnih kulturnih sadržaja. Naprijed u promicanju pozitivne slike Bakra. Naprijed u suradnji i stvaranju bliske i tople sredine za sve Bakrane i drage prijatelje Bakra. Kao i dosad, i dalje ćemo rasti i napredovati, ne sami, već u suradnji s drugim udrugama i ljudima dobre volje uz potporu umjetničkih voditelja:

Nine Simčić, Mladena Cvijanovića i Miljenka Šegulje.

Da se trud isplatio potvrdio je i gradonačelnik Bakra, Tomislav Klarić, koji je pohvalio djelovanje Sklada. Rastuća se popularnost Sklada očituje i u interesu koji za njega pokazuju posjetitelji kojih je svakim događajem sve više. Na Skladu je odgovornost da i dalje nudi kulturne sadržaje dostojne Grada Bakra, kakve takav grad i zaslužuje.

Bila je to večer kojom se Bakrani mogu ponositi - istovremeno zanimljiva, dostojanstvena, nostalgična, ali i optimistična i poticajna. A publika koja je do posljednjeg mjesta ispunila veliku dvoranu Doma kulture u Bakru, svojim je gromoglasnim aplauzima tijekom cijele večeri potvrdila da Sklad ima svijetlu budućnost. Uz domjenak, druženje i pjesmu čule su se mnoge riječi pohvale koje nas, članove Sklada, ali i sve Bakrane ispunjavaju ponosom. Zahvaljujemo na potpori i pokroviteljstvu proslave 140. godišnjice KUU Sklad: Primorsko-goranskoj županiji za financiranje ovog projekta, tvrtki Login za tisak brošure, prijateljima iz GIS-a, Lorinu Zoviću, Eli i Aleksu koji su se pobrinuli za savršeni ambijent i ozvučenje i našem Gradu Bakru na cjelogodišnjoj potpori “Skladovih” projekata. ♦

Katedra Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“

“Primorci u Bijeloj Moslavini” povezani u prepoznavanju zavičajne baštine

Tekst:
Ruža Cipro Dragičević

KUD Trnovitica i gosp. Ivan Marković, načelnik Općine Velika Trnovitica, Grad Garešnica, Bjelovarsko-bilogorska županija uputili su prijateljski i službeni poziv Katedri Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“ za sudjelovanje na tradicionalnoj manifestaciji, okupljanju folklornih društava pod nazivom „Trnovitičko prelo“ na blagdan Sv. Kate 25. 11. 2017. u Velikoj Trnovitici.

“Pozvali su Katedru, dugogodišnje prijatelje i suradnike koje povezuje prepoznavanje zavičajne baštine, kako bi kroz zbarsko i klapsko pjevanje predstavili svoj bakarski kraj.“ Naime, vrijedno je podsjetiti se da su prijatelji i suradnici, KUD Trnovitica, u predbožićno vrijeme 2013. god. bili gosti Katedre i Grada Bakra te su kroz kulturno umjetnički i glazbeni program predstavili božićne običaje Bijele Moslavine.

Na ovogodišnji, uzvratni susret „Primorci u Bijeloj Moslavini“, Katedra je otišla u dogovoru i suradnji mješovitih zborova KUD-a Sloga Hreljin i KUD-a Martin Matetić Jadranovo te ženskom klapom Hreljin, koji su prigodnim glazbenim programom predstavili tradiciju zbarskog i klapskog pjevanja Bakarskoga kraja.

Čula se i čakavska beseda jer su u uvodu, neposredno prije nastupa zbora i klape, Ivana Sablić i Josip Bračo Vidas govorili čakavske pjesme. Prema riječima domaćina dr. Ivana Aržeka, predsjednika Kulturno umjetničkog društva Trnovitica, bio je

to nastup kakav još nisu imali u 14 godina održavanja manifestacije Trnovitičko prelo.

Uzvratni susret sadržavao je i turističko-edukativni program obilaska i upoznavanja sjeveroistočne Moslavine, a direktorica turističke zajednice gđa Danijela Belak predložila je i najavila mogućnost dogovora o daljnjem ostvarivanju kulturne suradnje, susrete, daljnje upoznavanje i izmjenu iskustava u zajedničkom nastojanju očuvanja kulturne i povijesne baštine s posebnim naglaskom na specifičnosti određenog kraja te regionalno međusobno upoznavanje i povezivanje. Spomenute aktivnosti ujedno su i temeljni ciljevi naše Katedre.

Vjerujem da ćemo upravo na ovakav način i u svim našim budućim susretima i druženjima pokazati kako se povezuju prijatelji i suradnici širom Hrvatske uvijek u nastojanju očuvanja svima nama zajedničkih vrijednosti, a osobito zajedničkog namrada na općem dobru. ♦

KUU Sklad

Aktivnosti Kulturno umjetničke udruge Sklad

Tekst:
Dunja Vladislović

U Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku, 26. listopada 2017. godine, pred mnogobrojnom publikom po prvi je put uspješno održana Svečana tribina i humanitarni koncert „Naša djeca naša budućnost“ u organizaciji Udruge za podršku žrtvama pedofilije i njihovim obiteljima „Ruka“.

Za iznimno toplu atmosferu u zabavnom dijelu programa bili su zaduženi poznati riječki glazbenici i izvođači uz voditeljsku ulogu Dražena Turine Šajete. Mješoviti zbor Sklad bio je jedan od protagonista spomenutog koncerta otpjevavši tri pjesme: Laku noć, svirači, Kumabaya my Lord i Didn't my Lord deliver Daniel.

Mješoviti zbor Sklad gostovao je 30. 12. 2017. na Božićnom koncertu u Zaprešiću kojeg su organizirali Skladovi prijatelji iz Mješovitog pjevačkog zbora KUD-a „Ban Josip Jelačić“. Prijateljstvo je započelo 2016. godine kada je Mješoviti zbor KUD „Ban Josip Jelačić“ gostovao na prvoj eko-smotri zborova „U skladu s prirodom“ i počastio Bakar predivnim sadnicama hrasta lužnjaka koje uspješno rastu uz Dom kulture „Matija Mažić“. U prekrasnom ambijentu, u društvu prijatelja pjevača, ali i brojne pažljive i angažirane publike, Mješoviti zbor Sklad se uspješno predstavio spletom božićnih i duhovnih pjesama, za što je pjevače Sklada i mastru Ninu Simčić publika nagradila gromkim aplauzom. Kako i priliči, domaćinu je Sklad poklonio umjetničku fotografiju Miljenka Šegulje, Staru bakarsku vodivicu s praputnjarskih Takala, bakarski baškot i brošuru

„Pjevaj skladno Sklade“ tiskanu povodom 140. godišnjice Sklada.

Mješoviti zbor Sklad nastavio je tradiciju sudjelovanja koju je započela ženska klapa „Sklad“. Stoga je i ove godine sudjelovao na svečanoj skupštini Udruge branitelja Domovinskog rata Hrvatskih željeznica te proslavi 20. godišnjice, koja se održala 16. 02. 2018. u hotelu Omorika u Crikvenici. Nakon himne, zbor je otpjevao još 4 pjesme: „Pismo moja“, „Zakantajmo“, „Kumbaya“ i „Plovi, plovi moj brodiću“. Lijepa i dostojanstvena proslava, srdačan prijem domaćina, temelj su na kojem će se graditi i daljnja suradnja.

Na otvorenju izložbe Miljenka Šegulje i Dmitrija Čegodajeva „Relikvije i vitraji“, održanom 03. 02. 2018. Mješoviti zbor Sklad imao je čast nastupiti s nekoliko pjesama. Izložba prikazuje bogatu zbirku sakralnih vrijednosti našeg Bakra, a prvi put je predstavljena Bakranima na Andrejnu, 30. 11. 2017. Radi velikog interesa izložbu su autori, uz podršku i asistenciju vlč. Nikice Jurića, ponovno postavili u crkvi sv. Margarete, a Sklad je svojom nazočnošću i izvedbama na otvorenju, pružio podršku autorima. ♦

KUD Sloga

Održan koncert u crkvi svetog Jurja u Hreljinu

Tekst: Ana Sošić

Uoči velikog katoličkog blagdana Sveta tri kralja, mješoviti pjevački zborovi Kud-a „Sloga“ iz Hreljina i Kud-a „Martin Matetić“ iz Jadranova održali su, 05. 01. 2018. g. prigodni koncert u crkvi svetog Jurja u Hreljinu. Zborovima je dirigirao njihov zajednički maestro Ivan Nino Načinović, a na orguljama ih je pratio mladi, nadareni i nagrađivani pijanist Mateo Žmak. Lijepom, akustičnom, hreljinskom crkvom širili su se skladni zvukovi božićnih i duhovnih pjesama uz vrlo nadahnete solo izvedbe pjevačica ženske klape „Hreljin“, Jasmine Ostojić i Ane Glasno-

vić, kojima se pridružio i maestro Ivan Nino Načinović. Mateo Žmak je upotpunio program odličnom izvedbom na orguljama. Župnik župe sv. Jurja, velečasni Miroslav Pergl pozdravio je prisutnu publiku te se zahvalio izvođačima na sudjelovanju u koncertu. Ovaj lijepi glazbeni događaj bio je prigodni uvod u proslavu velikog kršćanskog blagdana Bogojavljenja, kojim se slave Tri kralja - tri mudraca koji su dugo putovali s Istoka prateći Betlehemsku zvijezdu kako bi se poklonili malom, tek rođenom Isusu i darovali mu zlato, smirnu i tamjan. ♦

Udruga Naša Djeca

Zima u Društvu „Naša djeca“ Bakar

Tekst:
Maja Dujmić Pavletić

Hladna zimska popodnevna savršena su za boravak u prostorijama Društva gdje je uvijek veselo. Uz kreativnost, maštu i topli čaj u Društvu su nastali mnogi likovni radovi. Maske, šeširi, privjesci, lutke-zijevalice... sve su izradile male ruke. Čak i najmanji su hrabri da uz pomoć teta koriste škarice i iglice kako bi izradili svoju igračku. Zima je polako za nama, a mi krećemo u proljetnu pustolovinu. Možete i vi s nama! ♦

Udruga Bakarska Žena

Zdravstveno predavanje „Ulja i masti u prehrani“

Tekst:
Klaudija Forempoher

U organizaciji udruge „Bakarska žena“, 29. 01. 2018. godine, u prostorijama SRD Luben, prof. dr. sc. Olivera Koprivnjak s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci održala je zdravstveno predavanje o temi „Ulja i masti u prehrani“.

Tijekom zanimljivog predavanja, između ostaloga, iznijeti su i statistički podaci o štetnosti ili tzv. manje štetnim mastima i uljima koja se danas koriste u domaćinstvu. Iz predavanja smo saznali mnoge korisne informacije koje će dobro doći svim našim građanima pa ih tako vrijedi

ovdje i spomenuti. Loše masti su masti koje sadrže zasićene ili trans masne kiseline, podižu razinu lošeg kolesterola, uzrokuju dijabetes i debljanje, bolest žila i srca, stoga ih je potrebno izbjegavati. Neke od loših masti su „rafinirana“ biljna ulja poput kukuruznog, suncokretovog i repičinog ulja te margarin.

Dobre masti spuštaju razinu lošeg kolesterola, poboljšavaju krvožilni sustav, a one se nalaze u biljnim, orašastim plodovima te u ribi. ♦

PROGRAM DOGAĐANJA

BAKAR BIKE-RUTA FRANKOPANA

Tekst:
Sonja Jelušić Marić

U subotu, 26. svibnja 2018. održat će se šesto izdanje rekreativno-biciklističke manifestacije Bakar Bike koja će ove godine biti i turističko-edukativnog karaktera. Svake godine mijenjamo rutu same biciklijade, pa tako i samu startnu poziciju. Nakon Bakra, Hreljina, Zlobina, Kukuljanova i Gornjeg Jelenja ove godine opet krećemo iz Bakra.

Ovogodišnji Bakar Bike zajednički organiziraju Turistička zajednica Grada Bakra, Promotiv Travel Outdoor i BBK Team Rodeo.

Sudionicima Bakar Bike-a na raspolaganju je ruta na kojoj će imati priliku upoznati ljepote i okusiti delicije bakarskog kraja (uz degustaciju bakarskog baškota i Bakarske vodice).

Ovogodišnja ruta nazvana je Ruta Frankopana, a posvećena je obitelji Frankopan povodom 900 godina od prvog spomena njihovog imena. Tom prilikom će se sudionici imati priliku поближе upoznati s baštinom jedne od najmoćnijih plemićkih obitelji u Hrvatskoj, ali i uživati u pogledima na najdraži nam zaljev. RUTA: <https://goo.gl/DU5Stu>

I ove godine ćemo na biciklijadi Bakar Bike imati i malo natjecanje na usponu za titulu BAKAR BIKE KING & QUEEN, a troje najboljih u svakoj kategoriji osvojit će i nagrade.

Kotizacija koja uključuje sudjelovanje, tematska vođenja, Frankopanski ručak, poklon i organizaciju iznosi 50 kuna. Djeca do 15 godina uz pratnju roditelja ne plaćaju kotizaciju.

Obvezne su PREDPRIJAVE na: <https://goo.gl/we32BE>

Prijave i okupljanje sudionika počinje u 9:00 sati ispred Kaštela u Bakru, a druženje bakarskim biciklističkim stazama kreće u 10:00 sati.

Ruta prolazi Bakrom, oko Bakarskog zaljeva, prva točka zauzastavljanja je u Kraljevici pored dvorca Frankopan gdje će biti organizirana okrjepa i stručni obilazak, nastavljamo preko

Križišća gdje će se pružati pogled na frankopanski Kaštel u Driveniku, te dalje nastavljamo prema starom gradu Hreljinu i frankopanskoj Gradini gdje će također biti organizirana okrjepa i stručno vodstvo pod mentorstvom prof. arheologa Ranka Starca. Ruta se nastavlja do Bakarskih prezida gdje će biti još jedna okrjepa i degustacija Stare bakarske vodice. Ruta završava u Bakru, u frankopanskom Kaštelu gdje nas očekuje još jedan stručni obilazak samoga Kaštela kojem su obnovljene međukatne konstrukcije, a nakon toga slijedi zajednički ručak i dodjela nagrada za kraljicu i kralja Bakar bike-a.

HODOGRAM:

- ◆ 09:00 – Okupljanje biciklista
- ◆ 10:00 – Start – Bakar, ispred frankopanskog Kaštela
- ◆ 10:30 – Kraljevica – okrjepa i stručni obilazak dvorca Frankopan
- ◆ 12:00 – Hreljin – okrjepa i stručni obilazak Gradine Hreljin
- ◆ 13:00 – Bakarski prezidi – degustacija Bakarske vodice
- ◆ 14:00 – Bakar - obilazak frankopanskog Kaštela u Bakru i ručak te dodjela nagrada

Pozivamo sve zaljubljenike biciklizma da nam se pridruže u ovoj zanimljivoj avanturi... ◆

Bog daj ljudići,

ako se j' ki i ponadal da Bura neće već zihajat, tasti se j' prevaril. Evo ju! Malo su ju poredili, malo su ju promenili, leh se mene nisu rešili, a ni vi skupa z njimin. Tu san, živa san, a i zdravlje me još kako služi, neću se žalet.

Govori mene neki dan suseda Joža da ča ja malo mislin o toj Istambulskoj konvencije, aš da se već danimin na sakomu programu o tomu poveda koda va ovoj lipoj nan i napačenoj države ni većega problema. Mislin si ja malo, ali je ova Joža bambinita, pa ni Istambulska konvencija leh Istambulska neveta, kot da Faruk i Sureja nimaju ča drugo delat leh tu konvenciju pisat. Imaju oni svojeh problemi, ča bi se z namin bavili. A onda se Joža silno šegava storila pa mi j' rekla da su mi leh turske serije na pameti i da to ni nikakova serija leh konvencija o pravimin žen. No, koda san ja bedasta pa niš ne znan, tr san ja državni ispit polagala pa valjda znan da va našem Ustavu piše da smo si ravnopravni (i to va članku 3.) pa to onda valjda znači da i ženski i muški, a bome i srednji rod imaju ista prava. A onda se j' Joža stavila na zadnje nogi, da ča san ja mislela z tin srednjim rodon i da je va tomu i problem i da zato ovi protestiraju, i da su jedni za, a drugi da su protiv! Sad mi već niš ni bilo jasno ča je to, konvencija o pravim žen ili neč drugo.

Bilo mi je dosta Jože pa san joj rekla da moran poč obed storit i da više niman lazno za čakule. Lipo san ju doma odbavila, a ja san malo šla proguglat (tako van se to moderno reče kad neč iščete na internetu) tu Istambulsku konvenciju. Brzo san ju našla, prveh par članki san pročitala za ozbiljno, a ovo drugo san proletela. Niš novoga nisan pročitala, ali ću zato Jože malo špjegat da ono ča tamo piše, to piše i va našem zakonimin, i da skratin, ta ista konvencija želi zaštitit žene od nasilja, ali i uklonit nasilje va familijamin općenito. Ki zna ča bi ovi va Istanbulu rekli da čuju susedu Jožu kako zija na onu sirotu od svoga Franića kad dojde doma malo nakraman, bi ta konvencija i njega spasila? Ako smo već ravnopravni po našem Ustavu zač onda posebno zaštita žen? Ja mislin da treba sprečit nasilje va fa-

miliji bez obzira ki je nasilnik, žena, muž, deca ili ono.

A sad bite vi malo da van ja napışen ča san ja mislela pod „ono“! E, to van nima veze z tun Istambulskun konvencijun. To san napisala leh da najadin oveh ki su za, a i oneh ki su protiv te iste. „Ono“ je kad vidiš nekoga na Korzu kako gre spred tebe, a nisi baš siguran ča bi to bilo. Gre kod paradni konj, ima dugi blatni vlas, obučeno je va robu od pokojne none i onda malo produžiš korak da vidiš tu spodobu i z prednje strani, a ono „Končita da Fiume“! Oči napiturane va črno, a na kozjoj bradice marena od čera. Z ke god strane pogljedaš nisi siguran ča bi to bilo. Jedino ča je sigurno da taj isti ni videl vode i sapuna već fanj vrime-na. Sad bi moja šogorica (iman ih više pa neću reć ka, aš bi se morda i ofendila) rekla da san ja jedna primitivka z Škrljeva. Ali ljudi moji, još su nas va škole učili „čistoća je pola zdravlja“ i nemojte mi sad reć da je šporkica druga polovica, aš to ni istina. Moreš ti imet i dugi vlas i kozju bradicu i veštu od none, ali operi se, a i robu operi makar jedanput na šetemanu. Z leti-

min san postala tolerantnija na ljudi ki su odlučili bit drugačiji od drugih, ali samo pod uvjetun da se to drugačije ne odnosi na kulturno ponašanje i higijenu općenito. Više se ne čudin okol toga da se ljudi vole, a da to ni nužno Adam – Eva odnos. Valjda to dojde z letimin. Ako su oni sritni, ča bi mene to paćilo, zato ljudi volite se. Nadrobila san van sega i sačega, kod i vavek. Ov put van nisan spominjala one moje nesnagi, aš se jade da ča ja iman vamin pisat o njimin i da vavek pišen kako su loši i da niš lipo o njimin nikad ne napışen. Morda imaju i pravo, morda se jadin i pojidan preveć. Dok je zdravlja, se će bit dobro, pozabe se jedinice va škole i neopravdani sati, nepoloženi ispiti, nepopiturani zidi i zgrebani auti. Ako decu naučimo da budu kulturni i pošteni ljudi (i da se redovito peru) velo delo smo storili, a ovi moji su na dobromu putu da takovi postanu. I to je se ča ću o njimin ov put napisat.

Još ću van leh ovo reć, komać čekana da Joža dojde jutra jutro na kafe. Čut će ona mene u vezi te Istambulske konvencije! Ča ona misli, kako je njezinomu Franiću kad se ona po celi dan ocera na njega, a sako malo i pijati lete prema Franovoj čelavoj glave. Bilo bi joj bolje da se drži turskeh sapunic, Faruka, Sureji, Kadera i Merala. Morda će za ko leto bit donešena i kakova Abu Dhabi konvencija o pravimin muškeh, ali o tomu ćemo nekun drugun prilikun.

Vaša Mičica

Womanpower!

GRAD BAKAR

Bakar, Primorje 39
tel.: 455 710
fax: 455 741
web: www.bakar.hr

RADNO VRIJEME:

Ponedjeljak – petak 07,30 – 15,30 sati

UREDNO VRIJEME ZA STRANKE:
ponedjeljkom, srijedom i petkom
08,00 – 11,00 sati
utorkom i četvrtkom 12,00 – 15,00 sati

URED GRADA

Pročelnica: Maja Šepac Rožić

tel.: 455 744
e-mail: maja.sepac.rozic@bakar.hr

Tajnica gradonačelnika

tel.: 455 742
fax: 455 741
e-mail: gradonacelnik@bakar.hr

Zdravstvo, socijalna skrb, kultura, šport, odgoj i obrazovanje

tel.: 455 743
e-mail: nena.gudac@bakar.hr

Gospodarstvo

tel.: 455 727
e-mail: gospodarstvo@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I FINACIJE

Pročelnica: Ivna Kauzlaric

tel.: 455 722
e-mail: ivna.kauzlaric@bakar.hr

Računovodstvo i financije

tel.: 455 723, 455 724, 455 725
e-mail: financije@bakar.hr

Naplata komunalnih i drugih prihoda

tel.: 455 726
e-mail: financije@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA OPĆE, PRAVNE POSLOVE I LOKALNU SAMOUPRAVU

Pročelnica: Zvonka Marčelja

tel.: 455 733
e-mail: pravnik@bakar.hr

Imovinskopravni poslovi

tel.: 455 728
e-mail: viktor.polic@bakar.hr

Javna nabava

tel.: 455 748
e-mail: davor.vidas@bakar.hr

Pisarnica

tel.: 455 710
e-mail: pisarnica@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA URBANIZAM, KOMUNALNI SUSTAV I EKOLOGIJU

Pročelnik: Davor Skočilić

tel.: 455 755
e-mail: davor.skocilic@bakar.hr

Prostorno planiranje i investicije

tel.: 455 752
e-mail: davor.kraljevic@bakar.hr

Investicije i održavanje komunalne infrastrukture

tel.: 455 749
e-mail: aranka.velkovski@bakar.hr

Obračun komunalnih prihoda i investicije

tel.: 455 754
e-mail: tanja.bruketa@bakar.hr

Komunalno redarstvo

tel.: 455 757, 455 759
e-mail: komunalni-redar@bakar.hr

MATIČNI URED BAKAR

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 008
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE:
ponedjeljkom i srijedom 08,00 – 14,00 sati

OPĆINSKI SUD (ZA K.O. KUKULJANOVO – NOVA)

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 735, 455 737, 455 738
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVOĐAČE:
ponedjeljkom, srijedom i četvrtkom 13,00 – 14,00 sati

URED ZA KATASTAR

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 739

UREDNO VRIJEME ZA STRANKE BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVOĐAČE:
ponedjeljkom i srijedom 13,00 – 14,00 sati

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA BAKRA

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 111
e-mail: info@tz-bakar.hr
web: www.tz-bakar.hr

INDUSTRIJSKA ZONA D. O. O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 253 060
fax: 253 061
e-mail: tajnistvo@ind-zone.hr
web: www.ind-zone.hr

GRADSKO KOMUNALNO DRUŠTVO „DOBRA“ D. O. O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 761 144
fax: 761 246
e-mail: komunalno@gkd-dobra.hr
web: www.gkd-dobra.hr

GRADSKA KNJIŽNICA BAKAR

Primorje 45/a, Bakar
tel.: 761 263
fax: 761 527
e-mail: knjiznica@gkbbakar.hr
web: www.gkbbakar.hr

UREDNO VRIJEME ZA KORISNIKE:

ponedjeljkom i četvrtkom 14,00 – 19,00 sati
utorkom, srijedom i petkom 09,00 – 14,00 sati
2. i 4. subota u mjesecu 09,00 – 13,00 sati

LUČKA KAPETANIJA – ISPOSTAVA BAKAR

Senjska 372/2, Bakar
tel.: 761 214
fax: 761 326

POMORSKI RADIO BAKAR

Nautička 3, Bakar
tel./fax: 761 378

DJEČJI VRTIĆ BAKAR

Lokaj 193a, Bakar
e-mail: djecji.vrtic.bakar@ri.t-com.hr
web: www.vrticbakar.hr
lokacija Bakar, Lokaj 193a:
tel./fax: 761 126

lokacija Hreljin, Hreljin 267a:

tel.: 545 544
fax: 545 608
lokacija Škrljevo, Škrljevo 308b:
tel.: 502 949
fax: 502 940

DJEČJI VRTIĆ „PČELICE“

Škrljevo 112d, Škrljevo
tel./fax: 251 130
e-mail: pcelice1@gmail.com
web: www.vrtic-pcelice.hr

DJEČJI VRTIĆ „BAMBI“

Škrljevo 86, Škrljevo
tel./fax: 503 279
e-mail: vrtic-bambi@ri.t-com.hr
web: www.bambi-vrtic.com

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR

Lokaj 196, Bakar
tel.: 761 244
fax: 761 356
e-mail: ured@os-bakar.skole.hr
U sklopu škole djeluju područne škole u Krasici, Kukuljanovu i Škrljevu.

OSNOVNA ŠKOLA „HRELJIN“

Hreljin 217, Hreljin
tel.: 809 501
fax: 809 701
e-mail: os-hreljin@os-hreljin.skole.hr
U sklopu škole djeluju područne škole u Praputnjaku i Zlobinu.

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

Nautička 14, Bakar
tel.: 761 211
fax: 761 516
e-mail: info@pomorskaskola.bakar.hr
web: www.pomorskabakar.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. MIRJANA KRSTIĆ ARBANAS

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 195
e-mail: m.krstic.ordop.med@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. ZORAN ADŽIĆ

Hreljin 229b, Hreljin
tel.: 809 222

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. JANJA RADIĆ

Krasica 157, Krasica
Tel.: 766 320
e-mail: janja.radic.ordinacija@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. INA VUKELIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
Tel.: 251 984
e-mail: ord.op.med.vukelic.ina@ri.t-com.hr

PEDIJATRIJSKA ORDINACIJA DR. SANJA RODIĆ TOMLJENVIĆ

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 754
Škrljevo 308b, Škrljevo
tel.: 445 309

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. TOMISLAVA ROŽMANIĆ

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 123

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. DARKO KUČAN

Hreljin 240a, Hreljin
tel./fax: 809 802

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ADRIANA TOMLJANOVIĆ VUČKOVIĆ

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 202

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. SANJA ANĐUKIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
Tel.: 251 119

LJEKARNA „JADRAN“ BAKAR

Veberova 137, Bakar
tel./fax: 761 319
e-mail: bakar@ljekarna-jadran.hr
web: www.ljekarna-jadran.hr

LJEKARNA MR. PHARM MARTINA MIKULIČIĆ

Krasica 151, Krasica
tel./fax: 766 001

LJEKARNA „DARIJA VUKUŠIĆ“

Kukuljanovo 36, Kukuljanovo (u zgradi „Pevec“)
tel./fax: 252 807

LJEKARNA MR. PHARM MILENA KLADAR

Hreljin 160a, Hreljin
tel.: 289 758
e-mail: ljekarnahreljin@gmail.com

DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE „MATILDA“

Ružić selo – Plase, Hreljin

ŽUPNI URED BAKAR

Turan 281, Bakar
tel.: 761 150

ŽUPNI URED HRELJIN

Hreljin 117, Hreljin
tel./fax: 809 179

ŽUPNI URED KRASICA

Krasica 126, Krasica
tel.: 766 165

ŽUPNI URED KUKULJANOVO

Kukuljanovo 116, Kukuljanovo
tel./fax: 251 385

ŽUPNI URED PRAPUTNJAK

Praputnjak 167, Praputnjak
tel.: 766 957
fax: 766 456

ŽUPNI URED ZLOBIN

Zlobin 44, Zlobin

VAŽNIJI BROJEVI

Jedinstveni broj za hitne službe 112
Policija 192

Vatrogasci 193

Hitna pomoć 194

Spašavanje na moru 195

Prometna policija 335 521

Policajska uprava

Primorsko – goranska 430 333

DEŽURNE SLUŽBE

Komunalno redarstvo

Grada Bakra (vikendom)

099 802 0920

Ceste Rijeka d. o. o.

250 007

GKD Dobra – pogrebni poslovi na području Grada Bakra

099 249 5898, 761 202

Vodovod i kanalizacija d. o. o. –

dežurna služba

211 906, 353 222

Vodovod i kanalizacija d. o. o. –

crpljenje septičkih jama

353 841, 353 885

HEP Elektroprimorje –

dežurna služba

0800 300 412

D.I.M.Š.O. d. o. o. –

dimnjačarski poslovi

250 366, 091 125 0366

Crtice iz povijesti Grada Bakra

Iz bogate povijesti Grada Bakra i mnoštva zanimljivosti koje nas vežu uz nju, spomenut ćemo povelju kraljice Marije Terezije iz 1779. godine, prikazanu na fotografiji naslovnice ovog broja „Bure“.

U 18. stoljeću Bakar se gospodarski povoljno razvijao, a njegov razvitak svačako je potaknula izgradnja Karolinske ceste (Karlovac-Rijeka) koja je prolazila Bakrom. Procvat trgovine i pomorstva, kao i važne odluke, o ukidanju carine, kralja Karla III., ukinuti povlaštenu trgovački položaj Venecije te povezivanje bogatog podunavlja s Bakarskom lukom i ostalim primorskim lukama, veoma je pogodovao razvoju Bakra kao trgovačkog grada. Kralja Karla III. naslijedila je njegova kćerka Marija Terezija, koja nastavlja s gospodarskom politikom okrenutom prema primorskim lukama te svojim odlukama utječe i na razvoj Bakra kao trgovačkog grada i upravnog središta. Jedna od bitnih odluka kraljice Marije Terezije, donesena 13. svibnja 1778. godine, je proglašenje Bakra kao slobodne trgovačke luke te osnivanje Bakarskog municipija koji uključuje grad Bakar, Bakarac, Dragu, općinu Hreljin, Kostrenu, Kraljevicu, Krasicu, Praputnjak, Škrlevo i Trsat. Kraljica Marija Terezija je 23. travnja 1779. godine svojom poveljom proglasila Bakar slobodnim kraljevskim gradom pri tome mu podarivši autonomiju te gradski grb. Prema spomenutoj kraljevskoj povelji

Bakrom je upravljalo Gradsko poglavarstvo koje je donosilo važne političke, ekonomske i sudske odluke, Kapitalno vijeće sastavljeno od patricija vođenih civilnim kapetanom koji je ujedno bio kraljevski guverner cijelog Primorja te Kapitalni sudbeni stol. Kapitalno vijeće se bavilo političko-ekonomskim pitanjima, a Kapitalni sudbeni stol kaznenim predmetima. Velika kraljica Marija Terezija ovom je poveljom Bakar uvrstila u društvo kraljevskih gradova Hrvatske koje su u to doba uz njega činili Karlovac, Koprivnica, Križevci, Požega, Rijeka, Varaždin i Zagreb. Kraljevski grad Bakar dobio je i mnoge privilegije kojima je cilj bio materijalno uzdignuti grad, osigurati aristokratsku upravu, zbrinuti gradsku sirotinju te osnovati važne ustanove poput osnovne škole za koju je kraljica odobrila posebna financijska sredstva. Kraljevskom poveljom Bakar je dobio slobodu u razvitku pomorske trgovine, brodarstva te trgovine općenito. No, nažalost sve ove pogodnosti kraljevski grad Bakar gubi 1878. godine kada ih ukida mađarski ministar trgovine.

Kao svjedok na ovo veliko povijesno razdoblje i proglašenje Bakra slobodnim kraljevskim gradom, povelja kraljice Marije Terezije iz 1779. čuva se u Gradu Bakru. Gradski grb koji je uz povelju Marija Terezija darovala Bakru uzidan je u pročelje Magistrata u Bakru.